

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

„Všemu chceme rozumět, objevujeme nový svět!“

Obsah:

Název dokumentu: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

<u>1. Identifikační údaje o škole</u>	...4
<u>2. Obecná charakteristika školy</u>	...4
<u>3. Podmínky pro vzdělání</u>	...5
3.1 Věcné podmínky	...6
3.2 Životospráva	...8
3.3 Psychosociální podmínky	...10
3.4 Organizace	...13
3.5 Řízení mateřské školy	...13
3.6 Personální a pedagogické zajištění	...14
3.7 Spoluúčast rodičů	...14
3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	...17
3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných	...17
3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	...18
<u>4. Organizace vzdělávání</u>	...18
4.1 Třídy	...20
4.2 Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd	...20
4.3 Činnosti	...23
4.4 Kritéria pro přijímání do mateřské školy	...24
4.5 Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání	...25
<u>5. Charakteristika vzdělávacího programu</u>	...25
5.1 Zaměření školy	...25
5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	...27
5.3 Metody a formy vzdělávání	...27
5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	...28
5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	...29
5.6 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	...29
<u>6. Vzdělávací obsah</u>	...30
6.1. Vzdělávací oblasti	...44
6.2 Integrované bloky	...44
PODZIM	...47
ZIMA	...51
JARO	...54
LÉTO	...57
6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	...57
6.3 Aktivity, nadstandardní nabídka, dílčí projekty a programy	...61
<u>7. Evaluační systém</u>	...62
7.1 Oblasti evaluace	...62
7.2 Prostředky evaluace	...62
7.3 Evaluační kritéria	...63
7.4 Časový plán, odpovědnost učitelů	...64
7.5 Evaluace jednotlivých tematických bloků - TVP	...64
7.6 Evaluace jednoho integrovaného bloku ŠVP	...64
7.7 Evaluace dílčích doplňkových programů	...64
7.8 Evaluace individuálních plánů, plánů pedagogické podpory, integrace	...65
7.9 Hodnocení doplňkových činností	...65
7.10 Soulad TVP-ŠVP-RVP	...65
7.11 Evaluace uplatněných metod, postupů, forem práce – vzdělávací proces	...66
7.12 Osobní rozvoj pedagogů	...66
7.13 Evaluace podmínek vzdělávání	...66

1. Identifikační údaje o škole

Hodnocení kapitoly: Identifikační údaje o škole

Formální kontrola		V souladu
Věcné hodnocení		V souladu
Komentář školy		

Název dokumentu: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. „Všemu chceme rozumět, objevujeme nový svět“.

Č.j.: 1/2023

Název: Mateřská škola Chelčice, okres Strakonice

Adresa: Chelčice 2, 389 01 Vodňany

Zřizovatel školy: Obec Chelčice

IČO : 75000113

Ředitelka školy: Mgr. Eva Seberová

Právní forma: Příspěvková organizace

Kontakt:

telefon: 774 800 592

email: mschelcice@seznam.cz

web: www.mschelcice.cz

Počet tříd: 3

Kapacita školy: 56 dětí ve věku zpravidla 2-7 let

Počet zaměstnanců: 10, z toho 5 učitelek, ředitelka, 2 asistenti pedag., kuchařka, školnice

Provoz školy: od 6:15 do 16:15 hodin

Zpracovatel: kolektiv zaměstnanců mateřské školy

Mgr. Eva Seberová – ředitelka MŠ

Anna Princová – učitelka MŠ

Yveta Šebková – učitelka MŠ

Mgr. Alžběta Rotová – učitelka MŠ

Andrea Polanská – učitelka MŠ

Bc. Veronika Seberová – učitelka MŠ

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2024

Dokument byl schválen na pedagogické radě dne 31. 8. 2024

V Chelčicích 1. 9. 2024

Mgr. Eva Seberová, ředitelka

_____
podpis a razítko školy

Krátkodobé části budou pravidelně obměňovány, aktualizovány a doplňovány dle potřeby.

Za kolektiv mateřské školy zpracovala: Mgr. Eva Seberová

ŠVP PV byl projednán na pedagogické radě dne: 31. 8. 2024. Tento dokument je veřejný a je k dispozici k nahlédnutí u ředitelky školy a vyvěšený pro rodiče na nástěnce.

2. Obecná charakteristika školy

Hodnocení kapitoly: Obecná charakteristika školy

Formální kontrola		V souladu
Věcné hodnocení		V souladu
Komentář školy		

Mateřská škola je v Chelčicích nedílnou součástí života vesnice. Stojí na krásném a pro vesnici důležitém místě. Návrší s romantickým výhledem do okolí sdílí naše mateřská škola s místním kostelem sv. Martina, Chelčickým domovem sv. Linharta a Památníkem Petra Chelčického. Duchovní i materiální odkaz našich předků se tu setkává s nadějí do budoucna. Je to místo v srdci vesnického dění a přesto v přírodě. Přímo vybízí k poznávání a bezpečným hrám, ale i k přemýšlení a odpočinku. Děti zde nacházejí bezpečné, krásné a klidné zázemí pro svůj rozvoj. Převážná většina činností se odehrává venku v blízkém i vzdálenějším okolí. Máme k dispozici velkou zahradu s přilehlým parčíkem a dopravním hřištěm, krásné prostředí nabízí i blízká přírodní zahrada Domova svatého Linharta. Travnatý prostor pod korunami staletých lip za místním hřbitovem využíváme k odpočinku v parných dnech i k zimním radovánkám. Sama jednopatrová budova z devatenáctého století zvenku zachovává ráz celého místa. Prošla však během posledních let několika rozsáhlými rekonstrukcemi a proto plně vyhovuje potřebám provozu moderní mateřské školy. Škola nabízí tři plně vybavené třídy. Třidu Mravenečků s kapacitou 16 dětí, třídu Medvíďat s kapacitou 18 dětí a třídu Kořat s kapacitou 22 dětí. Celková kapacita mateřské školy činí 56 dětí. Ve škole působí 10 zaměstnanců. Šest plnohodnotných pedagogů, dva asistenti pedagoga a dvě provozní zaměstnankyně.

3. Podmínky pro vzdělávání

Hodnocení kapitoly: Podmínky vzdělávání

Formální kontrola		V souladu
Věcné hodnocení		V souladu
Komentář školy		

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola v Chelčicích využívá historickou jednopatrovou budovu z roku 1882. Škola byla během posledních let průběžně rekonstruována, takže plně vyhovuje svému určení, tedy modernímu vzdělávání předškolních dětí. Celá budova je osazena plastovými okny a dveřmi. Střecha budovy byla kompletně opravena v roce 2013. Mateřská škola je vytápěna plynem, což dětem zaručuje dostatečný tepelný komfort. V přízemí budovy jsou situovány šatny pro děti i personál, nově vybudovaná třída Mravenečků (2022), školní kuchyně se zázemím a školní jídelna (2022). V prvním patře se nacházejí dvě samostatné prostorné třídy oddělené chodbou. V každém patře je moderní sociální zařízení ergonomicky vhodné pro předškolní děti. V prvním patře je jeho součástí i sprchový kout.

V září 2019 byla ukončena výstavba dopravního hřiště s mobilními značkami.

V roce 2020 byl nainstalován kamerový systém (zvonky/videotelefony) k zabezpečení budovy a k lepšímu přehledu o osobách vcházejících do budovy, dokončila se rekonstrukce elektroinstalace, vyměnilo se linoleum ve třídě Medvíďat.

Ve školním roce 2020/2021 byla do 2. třídy Medvíďat doplněna police na knihy a zakoupena sedací souprava. Dále zde byla doplněna dvířka do otevřených polic, doplněn stůl na hrnečky, na pitný režim a pro obě třídy byly dokoupeny plastové krabice s víky na hračky.

Obě třídy byly dovybaveny odbornou literaturou, didaktickými hrami, novými hračkami, pomůckami na cvičení, sportovním náčiním, pomůckami pro výtvarné a pracovní činnosti, byly zakoupeny pomůcky pro rozvoj hudebních činností a estetického vnímání, pomůcky na dopravní a bezpečnostní výchovu atp.

Z projektu Zábavná polytechnika se zahájením 5/2021 a ukončením 8/2021 byla pořízena velká polytechnická stavebnice a interaktivní tabule se vzdělávacími programy.

O letních prázdninách 2021 byla provedena rekonstrukce podlah ve spodní části budovy - šatny, jídelny, chodby a skladu potravin. Dále byly vymalovány chodby, včetně rekonstruovaných místností.

Byla provedena revize elektroinstalace a v září 2021 oprava videotelefonů, včetně dveřního systému.

Byl zakoupen zahradní domek na skladování dopravních prostředků, nového zahradního nábytku a hraček. Zahrada byla doplněna vyhovujícími herními prvky – hnízdem, průlezkou, pružinovými houpačkami, horolezeckou stěnou. Byla doplněna domečkem na hraní a domečkem pro uskladnění koloběžek a odrážedel.

Mateřská škola splňuje podmínky pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

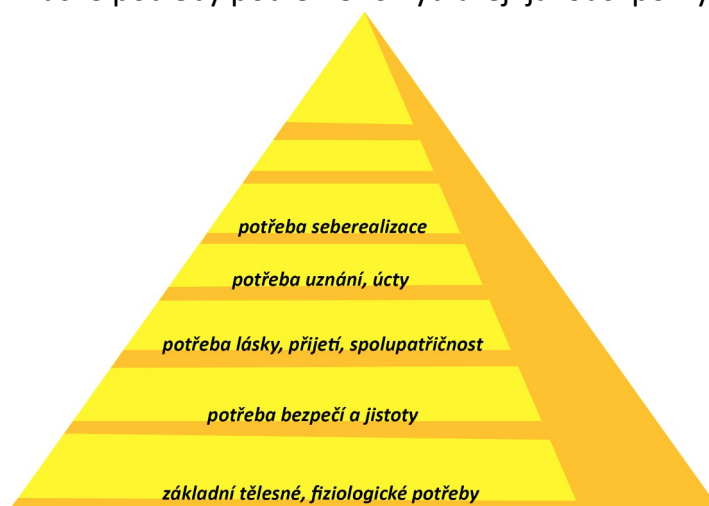
Návrh na další úpravu:

V budoucnosti chceme zahradu dovybavit bludišti a skrýšemi z přírodních materiálů (především vrby) apod., aby dětem umožňovaly rozmanité druhy bezpečného pohybového využití ve prospěch rozvoje klíčových kompetencí dětí předškolního věku, vytvořit záhonek nebo vyvýšený záhon, o který budou pečovat děti, dovybavovat třídy stále novým,

příjemným nábytkem k vytváření úložných prostor na hračky tak, aby k nim děti měly dobrý a bezpečný přístup; tak aby vznikaly hrací koutky, stále zlepšovat prostředí, modernizovat, stále doplňovat hračkami, stavebnicemi, sportovním náčiním,....

3.2 Životospráva

Hierarchii základních lidských potřeb formuloval již v první polovině dvacátého století Abraham Maslow. Lidské potřeby podle něho vytvářejí jakousi pomyslnou pyramidu.

Platí, že níže položené potřeby jsou významnější a jejich alespoň částečné uspokojení je podmínkou pro vznik méně naléhavých a vývojově vyšších potřeb. V naší mateřské škole chceme, aby každé dítě mohlo přiměřeně naplňovat své potřeby, zejména potřeby přijetí, lásky, uznání, úcty a seberealizace. Jak tedy jednotlivé potřeby naplňujeme:

Tělesné a fyziologické potřeby:

Je zajištěno plnohodnotné stravování, celý den mají děti k dispozici nápoje, děti mají dostatek času a prostoru k pohybu. Odpočinek je zajištěn podle individuálních potřeb dítěte. Toaletu může dítě používat dle svých potřeb a s ohledem na potřeby soukromí. Dbáme na zdravé prostředí při všech aktivitách v MŠ i mimo ni.

Potřeba bezpečí a jistoty:

Nezastupitelnou úlohu v životě naší mateřské školy mají rituály a opakující se činnosti. Zvláštní důraz klademe na individuální přístup k dítěti v procesu adaptace. Děti si smí do mateřské školy donášet bezpečné oblíbené hračky. Během celého roku má dítě stabilně určené místo, v šatně, jídelně i ve třídě, které je označeno jeho značkou. Ta se po celou dobu docházky do mateřské školy nemění.

Potřeba lásky, přijetí, spolupatříčnosti:

Všichni dospělí v mateřské škole mají k dítěti laskavý a vlídný přístup. Učitelky umí děti pohladit a obejmout, když to dítě potřebuje a přijímá. Využíváme zásad respektující komunikace. Učitelka dítě vždy vyslechne, najde si vždy prostor k soukromému rozhovoru s dítětem, pokud dítě projeví zájem. Vedeme děti k vzájemné toleranci a samozřejmému přijímání odlišností. Umožňujeme dětem sdílet emocionální prožitky nejen mezi sebou, ale i s jejich rodiči.

Potřeba uznání, úcty:

Pracujeme tak, aby se každé dítě cítilo přijímané a úspěšné. Snažíme se užívat vnitřní motivace dětí. Oceňujeme každou snahu a úsilí. Vedeme děti k samostatnosti v činnostech a rozhodování tam, kde je to možné. Vedeme děti k samostatnému vyjadřování názorů a přání. Učíme děti odmítnout nežádoucí chování.

Potřeba seberealizace:

Umožňujeme dětem realizovat se podle jejich zájmů a možností. Podporujeme maximální samostatnost dětí při adekvátních činnostech. Zapojujeme děti do péče o prostředí mateřské školy. Umožňujeme dětem dostatek prostoru k volbě činnosti – volná hra, podíl na tvorbě programu.

Zásada respektující komunikace

V mateřské škole k sobě přistupujeme s respektem. K jinému člověku (zvláště k dítěti) se chováme tak, jak bychom chtěli, aby se choval on k nám. Chápeme, že každý je jiný, má jiné potřeby, zkušenosti, zájmy a přání. Snažíme se spolu efektivně a smysluplně mluvit, abychom předešli zbytečným nedorozuměním a konfliktům.

Zásada pedagoga jako vzoru

Jako učitelé víme, že předškolní dítě se nejnáze učí nápodobou, a to i v situacích, které se ho zdánlivě netýkají. Jsme tedy dětem vzorem svým každodenním vystupováním v mateřské škole i mimo ni.

Zásada učitele jako průvodce

Učitelky jsou v naší mateřské škole dětem pomocníky a průvodci při osobním růstu a poznávání světa kolem nás.

Držíme se hesla „*Pomoz mi, abych to dokázal sám.*“

Učitelky svým vystupováním i přístupem usilují o bezpečné a spokojené prostředí MŠ.

Podporujeme vznik dětských přátelství a jejich setrvávání. Příkladem pro děti mohou být i přátelské vztahy mezi pedagogy a provozním personálem.

S rodiči se učitelky snaží vytvořit atmosféru na vzájemné důvěře, komunikaci a spolupráci.

Rodiče mohou po vzájemné domluvě přivádět své dítě do MŠ kdykoliv dle svých potřeb.

Denní program je přizpůsoben schopnostem dětí, je ho možno měnit vzhledem k momentálním potřebám dětí.

Pro děti nastupující do mateřské školy je uplatňován individuální adaptační režim. Snažíme se, aby se děti v naší škole cítily spokojeně a bezpečně. Postavení všech dětí je rovnocenné, podporujeme samostatnost, vyhýbáme se negativnímu hodnocení dětí a snažíme se předcházet vzájemnému ubližování a projevům šikany. Děti chválíme a povzbuzujeme.

Oslavujeme svátky a narozeniny našich dětí.

Dostatek hraček, didaktických a tělovýchovných pomůcek používají děti ke hrám, které jsou důležité pro rozvoj jejich intelektu, řeči a poznávacích procesů.

Děti nejsou zbytečně přetěžovány, ale volnost dětí je vyvážena nezbytnou mírou omezení, děti se postupně naučí dodržovat potřebný řád.

Vytváříme společně smysluplná a jednoduše pochopitelná pravidla a dbáme na jejich dodržování.

Dodržujeme individuální potřeby dětí – děti nejsou nuceny do činností, pokud o ně nemají zájem.

Nepoužíváme soutěživé hry.

Polední klid je kromě odpočinku na lehátku věnován četbě na pokračování, poslechu pohádek či písniček. Dětem je umožněno nosit si svého oblíbeného plyšáka na spaní – pokud dítě nespí, potichu si s ním na lehátku hraje.

Návrh na další úpravu:

Zaměřit se na chování dětí k sobě navzájem, upevňovat kolektiv zaměstnanců, vytvářet pozitivní klima v celé MŠ

3.3 Psychosociální podmínky

Vytváříme vždy pravidla společně s dětmi. Učitelka naslouchá dětem a nebrání se jejich formulacím a úhlu pohledu. Vytváříme pouze taková pravidla, která mají smysl. Pravidlo „Ve školce se neběhá.“ nejde naplnit. Předškolní dítě prostě někdy popoběhnout nebo poposkočit musí. Nedokáže to vydržet, ani kdyby se snažilo sebevíc. Zrovna tak pravidlo „Do školky nenosíme hračky.“ Hračka znamená pro dítě pouto s domovem a bez ní některé děti prostě ve školce nevydrží. Pravidla platí pro všechny, tedy i pro dospělé. Ti by je měli dodržovat bez výjimky a ještě na jejich dodržování nenásilně, ale demonstrativně upozorňovat. Například učitelka poznamená před odchodem na vycházku: „Dnes jsem nevyndala žádné hračky. Nemusím nic uklízet. Tak půjdu pomoci Martínkovi, ten toho má dnes hodně“. Pravidla jsou „na očích“. Ve třídě jsou na viditelném místě. Musí být znázorněna tak, aby je děti dokázaly přečíst, tedy obrázkem. Je zbytečné, aby v mateřské

škole visel seznam pravidel stažený z internetu. Děti neumí číst a paní učitelka má v dodržování pravidel jasno. Každá třída má svá specifická pravidla, všechna však vychází z těchto základních společných pravidel:

Ručičkové pravidlo – ruce máme na práci, pomáhání a hraní

Košátkové pravidlo – uklízíme své místo a hračky, udržujeme pořádek

Pusinkové pravidlo – říkáme jen slušná slova, umíme poprosit, poděkovat a omluvit se

Sluníčkové pravidlo – usmíváme se na sebe

Postýlkové pravidlo – odpočíváme potichu, nerušíme kamarády

Kapičkové pravidlo – vodou šetříme, když se nacáká, musí se utřít

Kytičkové pravidlo – chráníme přírodu

Ouškové pravidlo – nasloucháme si a mluvíme tiše

Nožičkové pravidlo - nožičky ve školce chodí a venku běhají

Srdíčkové pravidlo – máme se rádi, jsme kamarádi

Talířkové pravidlo – s jídlem zacházíme s úctou

Spolu s pravidly hledáme i přirozené důsledky, které bude jejich nedodržení mít. Například: Když si neuklidím hračky, někdo na ně stoupne a může se zranit. Když budu u jídla běhat, zaskočí mi. Když nacákám v umývárně vodu, musím ji po sobě utřít.

3.4 Organizace

Provoz mateřské školy je celodenní v době od 6:15 do 16:15 hodin. Vychází z potřeb většiny rodičů docházejících dětí. Mateřská škola má tři třídy.

Třídy jsou heterogenní. Děti jsou do tříd rozdělovány podle věku. Pokud však rodiče požádají o přesunutí dítěte (pokud tomu nebrání provozní důvody - naplněnost třídy a podobně) je dítě zařazeno na základě žádosti rodiče.

Základním dokumentem vymezujícím práva a povinnosti všech návštěvníků MŠ je školní řád. Vymezuje i podmínky bezpečnosti dětí.

Učitelky se po celou dobu své přímé pedagogické práce plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Hlavním kritériem je vždy zájem dětí. Podle možností a potřeby se pracuje individuálně nebo v malých skupinkách.

Denní řad je variabilní podle situace, pevně je stanovena jen doba jídla.

Usilujeme o vyváženost spontánních a řízených činností a snažíme se, aby děti měly dostatek prostoru a času pro spontánní hru. Rodiče mají možnost přivádět své děti do MŠ kdykoliv a podle svých potřeb (po vzájemné domluvě).

Bezpečnost práce v MŠ se řídí platnými normami, vyhláškami a předpisy. Školení zaměstnanců v oblasti BOZP se provádí 1x za rok.

Provoz MŠ je od pondělí do pátku od 6,15 do 16,15 hodin.

Školní docházka dítěte v naší mateřské škole zpravidla začíná v první třídě Mravenečků. Ta se nachází v přízemí, je rozměrově střední a je vybavena pro děti ve věku od 2 až 3,5 let. Je zde nízký nábytek, vhodný pro tuto věkovou skupinu. Její součástí jsou odpočinkové a hrací zóny ve stylu Montessori školy. Samozřejmostí jsou lehátka a kolíbka, na kterých si mohou děti během dne kdykoliv odpočinout. Vybavení hračkami je přizpůsobeno zájmům a potřebám nejmladších dětí. Třída byla zrekonstruována ze stávající jídelny a přistavěna o prázdninách 2022. V září 2022 byla třída doplněna o nový koberec, který výrazně zlepšil bezpečnostní i hygienické podmínky.

Druhá (menší) třída Medvídat, kam dochází děti od 4 do 5ti let se nachází v prvním patře. Zde byla vyměněna část polic a skříní. Nábytek vyrobený na zakázku místním truhlářem plně vyhovuje potřebám dětí a výrazně oživuje interiér třídy. V roce 2020 byl vyměněn koberec a byla provedena nová elektroinstalace.

Naším záměrem je v co nejbližší budoucnosti obnovit celé zařízení této třídy tak, aby vyhovovalo moderním trendům vybavování mateřských škol.

Třetí (větší) třída, kam dochází starší děti Kořata od 5 až 7 let, prošla o prázdninách 2015 celkovou rekonstrukcí. Po stržení umakartového obložení, úpravě podlah, výměně

podlahových krytin (lina i koberce) a pořízení nábytku na míru se značně zvýšily užité vlastnosti třídy. Děti mají nyní k dispozici většinu hraček i pomůcek v otevřených policích ve svém dosahu. To jim umožňuje svobodnou volbu při hře a zvyšuje jejich samostatnost. V obou třídách jsou uložena i lehátka na odpolední odpočinek a lůžkoviny pro každé dítě v oddělených policích ve větraných skříních. V dalších letech bychom chtěli vylepšit pracovní zázemí učitelek a doplnit zájmové koutky dětem – rozšířit kuchyňku (ve třídě Kořat byla pořízena v roce 2021), prodejnu, divadélko a dílničku. Dětský nábytek a zdravotně hygienická zařízení jsou uzpůsobena potřebám a počtu dětí. Vybavení hračkami, pomůckami a ostatním materiálem máme na velmi dobré úrovni – hračky jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly, a aby si je samy mohly brát a uklízet; každoročně jsou doplňovány. Hračky jsou pro všechny věkové skupiny, pro chlapce i dívky. V každé třídě jsou hračky na rozvoj motoriky. Dále jsou zde pomůcky tělovýchovné, didaktické, poznávací a pro rozvoj hudebních, výtvarných a pracovních činností. Vybavení školy odpovídá všem bezpečnostním normám. Na úklid prostor MŠ jsou používány převážně ekologické prostředky. Je nakoupeno dostatečné množství lůžkovin a lehátek. MŠ je zabezpečená, po celý den je uzamčená.

Návrh na další úpravu:

Postupně pořizovat novou odbornou literaturu k samostudiu, dětskou literaturu.

Dovybavit 1. třídu Mravenečků: nákup větších stavebnic

Dovybavit 2. třídu Medvídat: zakoupení přehrávače na spontánní i řízenou činnost

Dovybavit 3. třídu Kořat: pořízení subwooferu na využití do venkovních prostor

Dovybavit zahradu: altán pro venkovní výuku, dovybavení nábytkem na terasu, dokoupení vodních prvků, naučné koutky, záhonky

Školní kuchyně s jídelnou

Školní kuchyně je zařízena odpovídajícím kuchyňským vybavením. Paní kuchařka má k dispozici dva plynové sporáky, průmyslovou myčku na nádobí, konvektomat, nerezové dřezy se sprchou, oddělené prostory k uskladnění zeleniny, mléka a mléčných výrobků, masa a vajec. V roce 2023 byla zabudována nová nerezová pracovní deska. Pro přípravu syrového masa a vajec je využívána zvláštní místnost. Jídelna je od kuchyně oddělena chodbou. Je vybavena novým nábytkem, velikostně odpovídajícím věku dětí. Pro dospělé byly zakoupeny čalouněné židle.

Návrh na další úpravu:

V dalších letech bychom podle možností zřizovatele chtěli doplnit vybavení kuchyně dalším příslušenstvím – velká lednice, pračka se sušičkou.

Šatna

Šatna byla celkově zrekonstruována v roce 2015. Byla nově zařízena vhodným nábytkem a linoleem. Každé dítě má své místo jasně ohraničeno přepážkou, k dotyku oblečení jednotlivých dětí tedy dochází jen v minimální možné míře. Velká rekonstrukce šatny proběhla o letních prázdninách 2022, kdy byl sádrokartonovou přepážkou rozdělen prostor stávající šatny a ředitelny a tento prostor byl rozdělen na jednu menší a jednu větší šatnu. O letních prázdninách 2022 byly do větší šatny nainstalovány věšáky pro nově vybudovanou třídu Mravenečků.

Návrh na další úpravu:

Do budoucna se počítá s přesunutím bývalé kanceláře ředitelky do podkroví.

Sociální zařízení

Sociální zařízení v prvním i druhém patře jsou moderní, vybavené zařízeními, které dětem umožňuje bezpečné používání a získávání jistoty v oblasti sebeobsluhy při základní hygieně. V prvním patře je navíc osazena sprcha, umožňující dostatečnou hygienu při všech drobných nehodách. O letních prázdninách 2022 prošli obě sociální zařízení rekonstrukcí. Byl navýšen počet toalet a umyvadel z důvodu navýšení kapacity dětí ze 40 na 56.

Návrh na další úpravu:

Do budoucna by bylo vhodné pořídit bezkontaktní zásobníky na mýdlo.

Školní zahrada

K mateřské škole patří velká školní zahrada, která se rozkládá hned vedle školy. Je celá porostlá upraveným trávníkem, keřovitými zákoutími pro spontánní hry dětí a vzrostlými stromy, které zahradu zdobí, ale zároveň poskytují i příjemný stín v horkých letních měsících. Součástí zahrady je nově upravené pískoviště, průlezka se skluzavkou a altán, houpačka a tabule na kreslení. Od roku 2019 do roku 2022 byla zahrada dovybavena dalším domečkem na hraní a domečkem, který slouží na skladování sportovního vybavení jako jsou odrážedla, koloběžky, tříkolky a ochranné helmy. Dopravní hřiště s mobilními značkami bylo dokončeno na podzim 2019. Nově byly nainstalovány pružinové houpačky, houpací hnízdo, kruhová průlezka, balanční most a horolezecká stěna. V roce 2023 byla k domečku na hraní přistavěna terasa, která slouží nejen na hraní, ale i k výuce, při řízených činnostech, besídkách, představeních atd.

Návrh na další úpravu:

Co nejdříve bychom chtěly dovybavit zahradu dalším sportovním náčiním (míče, švihadla, branky, prolézací tunely...), abychom podpořili spontánní pohybovou aktivitu dětí. Do budoucna bychom chtěli získat finanční prostředky na vybudování altánu pro tvořivé dílničky a na nákup vyvýšených záhonů.

3.5 Řízení mateřské školy

MŠ je samostatný právní subjekt.

Ředitelka společně s učitelkami vypracovává školní vzdělávací program a podporuje spoluúčast učitelek k otázkám školního programu, kontroluje práci učitelek i dalších pracovníků MŠ a podporuje jejich vzájemnou spolupráci, odpovídá za chod školy, kontroluje kvalitu práce jednotlivých zaměstnanců, dodržování všech předpisů a směrnic a prostřednictvím hospitací, kontroluje úroveň vzdělávání v jednotlivých třídách, aby byl soulad ŠVP a TVP.

Je vytvořen plán evaluačních činností s konkrétními evaluačními osnovami, které poskytují dostatek zpětných vazeb.

Úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny (viz. pracovní náplně učitelek a dalších pracovníků MŠ).

V MŠ pracuje 10 zaměstnanců, kteří jsou dennodenně v kontaktu, každý den probírají průběh dne, vzniklé problémy se řeší ihned nebo na pedagogické poradě, 2x ročně se koná společné posezení všech zaměstnanců MŠ.

Návrh na další úpravu:

Vést zaměstnance k pochopení toho, že jsou podstatné prožitky dětí, co se dítě naučí a co si odnese do dalšího života. Udržovat příjemné pracovní prostředí, podporovat a vytvářet pozitivní klima.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Kolektiv pedagogických pracovníků mateřské školy tvoří v současné době plně kvalifikovaná ředitelka s ukončeným vysokoškolským vzděláním, pět kvalifikovaných učitelek a dva asistenti pedagoga. O stravování dětí pečuje v mateřské škole plně kvalifikovaná kuchařka a o čisté a bezpečné prostředí paní školnice.

Všechny pracovnice důsledně dodržují svou pracovní náplň a řídí se platnými směrnicemi školy (Řád školy, Provozní řád,...).

Pracovní doba je organizována tak, aby byla při všech činnostech dětem zajištěna optimální pedagogická péče a bezpečnost v době od 6.15 do 16.15 hodin.

Je vytvořen systém dalšího vzdělávání – akreditované semináře, kurzy, školení, samostudium odborné literatury, odborné časopisy. Informace si učitelky navzájem předávají.

Návrh na další úpravu:

Sebevzdělávat se studiem odborné literatury, účastnit se každý rok kurzů v rámci DVPP a vyhledávat nové informace pomocí internetu. Nové informace a poznatky sdílet společně s ostatními kolegy.

3.7 Spoluúčast rodičů

Spolupráce s rodiči probíhá po celý školní rok – snažíme se o vstřícnost a porozumění. Škola je pro rodiče stále otevřená a vítá jejich spolupráci jakoukoli formou. Rodiče se po domluvě s učitelkou mohou zapojit do přípravy a činností v MŠ, po celý rok sledují práce svých dětí, které zdobí celý areál školy, především šatnu dětí.

Při nástupu do MŠ nabízíme rodičům adaptační program, kdy mohou s dětmi podle potřeb ve třídě pobývat. Plačící dítě od rodičů učitelka neodebírá z náruče (dítě na zem, pak učitelka odebere).

Důležitý je i osobní rozhovor s učitelkami při ranním nebo odpoledním předávání dětí. Rodiče jsou o dění v MŠ informováni průběžně i písemně na nástěnkách, třídních schůzkách, v aplikaci Twigsee a na webu školy.

Společně dbáme o zdraví dítěte, upozorňujeme na možnosti dětských nemocí, úrazů a jejich prevenci.

Někteří rodiče pomáhají při drobných opravách hraček a zařízení.

Pro rodiče připravujeme s dětmi přáníčka a drobné dárky na Vánoce, Velikonoce, ke Dni matek, pořádáme prodejní výstavky knih.

Celoroční práci s dětmi prezentujeme na besídce na závěr školního roku, kdy se i loučíme s budoucími školáky.

Každoročně vystupujeme na Slavnostech plodů, pořádané v chelčicko-lhenickém regionu.

Tradičně se scházíme o 2. adventní neděli v komunitním centru Domova sv. Linharta , kde vystupujeme s dětmi z celé MŠ pro veřejnost, probíhá zde vánoční tvoření s rodiči, děláme výstavu výtvarných prací, vystoupení pro uživatele Louckého Mlýna a Alzheimer centra v Chelčicích, s rodiči a dětmi se scházíme i při velikonočních tradicích atp.

Celý tým zachovává mlčenlivost a soukromí rodiny, jedná taktně a ohleduplně!

Návrh na další úpravu:

Poskytovat pomoc rodičům při výchově dětí, pokud o ní projeví zájem. Nabízet rodičům více podnětů ke spolupráci. Společně s rodiči dbát o zdraví dítěte. Zařadit odborně zaměřená tématická a komunitní setkávání s rodiči. Zapojit rodiče do aktivit školy – participace rodičů na společných akcích.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami plně vycházejí z platné legislativy, pokud tyto děti mateřskou školu navštěvují.

U dětí s tělesným postižením

- je zajištěno osvojení specifických dovedností v rozsahu individuálních možností dítěte
- je zabezpečena možnost pohybu dítěte v prostorách školy pomocí dostupných technických prostředků nebo lidských zdrojů
- jsou vytvářeny podmínky pro náhradní tělovýchovné aktivity dítěte možné v rámci jeho postižení
- jsou využívány kompenzační (technické a didaktické) pomůcky
- počet dětí ve třídě je snížen

U dětí se zrakovým postižením

- je zajištěno osvojení specifických zvládnutelných dovedností dítětem zaměřených na samostatnost a sebeobsluhu
- prostředí je bezbariérové, s ohledem na zrakové postižení dítěte pro ně maximálně bezpečné
- je dodržována předepsaná zraková hygiena
- je vytvářena nabídka alternativních (zvládnutelných) aktivit
- jsou využívány vhodné kompenzační (technické, zvláště optické a didaktické) pomůcky a hračky
- počet dětí ve třídě je snížen
- je zajištěna přítomnost asistenta (podle míry a stupně postižení)

U dětí se sluchovým postižením

- je zajištěno osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte
- je dodržována sluchová hygiena
- jsou zajištěny a využívány vhodné kompenzační (technické a didaktické) pomůcky
- vzdělávání dítěte probíhá ve vhodném komunikačním systému

U dětí s mentální retardací

- je zajištěno osvojení specifických dovedností zaměřených na zvládnutí sebeobsluhy a základních hygienických návyků v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení
- jsou využívány vhodné kompenzační (technické a didaktické) pomůcky
- je zajištěna přítomnost asistenta (podle míry a stupně postižení)
- počet dětí ve třídě je snížen

U dětí s poruchami pozornosti a vnímání

(děti s poruchou učení a chování)

- prostředí je pro dítě zklidňující
- je zajištěn zvýšený bezpečnostní dohled
- počet dětí ve třídě je snížen
- je zajištěn důsledný individuální přístup pedagoga k dítěti
- mateřská škola těsně spolupracuje s SPC a s rodiči dítěte
- jsou využívány speciální didaktické pomůcky zaměřené na cvičení soustředění a pozornosti

U dětí s poruchami řeči

- je zajištěna kvalitní průběžná logopedická péče
- je zajištěna těsná spolupráce s odborníky a s rodiči dítěte

U dětí s více vadami a autismem

- je zajištěno osvojení specifických dovedností, zaměřených na sebeobsluhu
- vzdělávací prostředí je klidné a pro dítě podnětné
- je zajištěna přítomnost asistenta
- počet dětí ve třídě je snížen
- jsou využívány vhodné kompenzační (technické a didaktické) pomůcky
- jsou zajištěny další podmínky podle druhu a stupně postižení

U dětí se zdravotním znevýhodněním a zdravotním postižením

- vzdělávání se přizpůsobuje potřebám, které vyplývají ze zdravotního oslabení dítěte, které jsou důsledkem jeho dlouhodobější nemoci nebo které jsou dány lehčími poruchami jeho učení a chování.

U dětí se sociálním znevýhodněním

- snížená sociální adaptabilita těchto dětí či zvýšená potřeba výchovy a vzdělávání v některé oblasti vyžaduje úpravu vzdělávacího obsahu i podmínek vzdělávání
- v mateřské škole jsou uplatňovány speciální vzdělávací metody umožňující včasnou diagnostiku.

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ.

Mateřská škola vždy úzce spolupracuje s příslušným odborníkem - speciálním pedagogem, dětským psychologem, popř. lékařem a konzultuje problémy, s nimiž se při vzdělávání každého dítěte setkává.

Při vzdělávání, které integruje děti s postižením či znevýhodněním do vzdělávacího programu běžné mateřské školy, je na jejich potřeby dostatečně pamatováno při přípravě třídního vzdělávacího programu.

Tam, kde je to potřebné a účelné, jsou, ve spolupráci s rodinou a ŠPZ pro jednotlivé děti sestavovány individuální vzdělávací plány, které jejich vzdělávacím potřebám, fyzickým či psychickým možnostem i sociální situaci maximálně vyhoví.

Návrh na další úpravu:

Nadále se vzdělávat v oblasti, týkající se dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Využití nabídek akreditovaných kurzů a webinářů.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno. Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání, a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Na mateřské škole je pověřena jedna učitelka, která se v rámci DVPP zaměřila na oblast nadaných dětí a poskytuje metodickou podporu.

Mateřská škola je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

Třídní i individuální vzdělávací program, jeho obsah i podmínky, jsou dle potřeb a možností rozumně přizpůsobeny mimořádným schopnostem dětí a popř. doplněny nabídkou dalších aktivit podle zájmů a mimořádných schopností či mimořádného nadání dětí. Rozvoj a podpora mimořádných schopností je zajišťována a organizována tak, aby nebyla jednostranná a neomezila pestrost a šíří obvyklé vzdělávací nabídky. Nabídka materiálních podmínek pro nadané dítě je v MŠ dostatečná a průběžně doplňována.

Návrh na další úpravu:

Nadále se vzdělávat v oblasti, týkající se dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Využití nabídek akreditovaných kurzů a webinářů.

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Pedagogové uplatňují laskavě důsledný přístup, respektující věk dítěte a větší emoční podporu. Vzdělávací činnosti se realizují v menších skupinách nebo individuálně podle potřeb dětí. Dvouleté děti se učí především hrou, nápodobou, situačním učením a vlastním prožitkem. Větší prostor je věnován volným hrám a pohybovým aktivitám. Ve třídě pro nejmladší děti je zajištěna bezpečnost dětí, dětem jsou nastavena srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek. Třída je vybavena hračkami pro dvouleté děti. Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí. Děti mají možnost naplnit potřebu průběžného odpočinku, režim dne respektuje potřeby dětí (dostatek času na činnosti i odpočinek, pobyt venku).

Návrh na další úpravu:

Nadále spolupracovat s rodiči dvouletých a tříletých dětí, vhodně je informovat o tom, jak děti adaptaci v MŠ zvládají. Ředitelka MŠ dbá na proškolení pedagogů v oblasti výchovy a vzdělávání nejmladších dětí, prostřednictvím webinářů, seminářů a odborné literatury.

4. Organizace vzdělávání

Hodnocení kapitoly: Organizace vzdělávání

Formální kontrola		V souladu
Věcné hodnocení		V souladu
Komentář školy		

4.1 Třídy

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Mateřská škola je zřízená jako škola s celodenní provozem, probíhá v jedné budově a její kapacita je 56 dětí.

Každodenní vzdělávací nabídka je připravena tak, aby poměr mezi řízenými a spontánními činnostmi byl vyvážený.

První třída

- kapacita maximálně 16 dětí

Tuto třídu navštěvují nejmladší děti a prožijí zde své první adaptační období. Jsou to většinou děti ve věku 2 až 3 let.

Druhá třída

- kapacita maximálně 18 dětí

Tuto třídu navštěvují děti mladšího školního věku. Jsou to většinou děti ve věku 4 a 5 let.

Třetí třída

- kapacita maximálně 22 dětí

Tuto třídu navštěvují děti předškolního věku a děti z odkladem povinné školní docházky. Jsou to většinou děti ve věku 5 – 7 let.

- Ráno od 6,15 hod. se všechny děti scházejí ve 2. třídě Medvíďat a po nástupu učitelky z 1. třídy v 6,45 hod. a učitelky ze 3. třídy v 7,30 hod. si je odvedou do svých tříd.

- Podle možností a potřeby se pracuje individuálně nebo v malých skupinkách.

- Denní řád je variabilní podle situace, pevně je stanovena jen doba jídla.
- Organizace vzdělávání tříd je stejná nebo velmi podobná.

ranní scházení

- děti přicházejí do MŠ od 6,15 do 8,00 hodin, po dohodě s rodiči i v jinou hodinu
- dbáme na přivítání – vzájemné pozdravení
- děti mají dostatek času i prostoru pro hru, která vychází ze zájmu dětí
- nerozhodným dětem učitelka nenásilnou formou nabízí hru
- při hře využíváme individuální přístup k dětem
- hru ukončujeme smluveným signálem (zvonečkem, trianglem, básničkou,..)

komunikativní kruh

- děti si povídají o svých prožitcích, zájmech, o připravených činnostech, řešení organizačních věcí, děti vyjadřují své názory
- kruh - symbol přátelství
- maňásek komunikuje s dětmi – slaví svátky, narozeniny...
- 10 – 20 minut

řízená činnost

- je plánovaná učitelkou a prolíná celým dnem, má daný cíl, rozvíjí celou osobnost dítěte, vychází z potřeb a zájmů dětí
- dbáme na připravené a vytváříme dostatečně podnětné prostředí pro děti s pestrým obsahem a bohatou nabídkou činností v součinnosti Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní výchovu

tělovýchovné chvílky

- zařazujeme je v průběhu dne, jsou zaměřovány na celkové protažení těla, na zdravotní cviky, na podporu zdravého růstu dítěte

logopedické chvílky

- zařazujeme dechová a artikulační cvičení = logopedická prevence

pobyt venku

- podle počasí probíhá dopoledne i odpoledne, využíváme školní zahradu a vycházky do okolí školy, které poskytují dětem poznatky o životě kolem nás, o přírodě, a při dodržení bezpečnosti mají děti dostatečné pohybové vyžití
- při nepříznivém počasí může být doba pobytu zkrácena nebo zcela zrušena
- při velmi příznivém počasí může být doba prodloužena

odpočinek a spánek

- děti odpočívají na lehátkách s vlastním plyškem, při odpoledním klidu děti poslouchají četbu na pokračování, pohádky, básničky, písničky CD
- je respektována individuální potřeba spánku a odpočinku
- po spaní jsou děti vedeny – ustlat postel, urovnat pyžamo

hygiena a sebeobsluha

- potřebuje-li dítě s čímkoli pomoci, může požádat učitelku, nebo personál MŠ, děti jsou vedeny k samostatnosti a též k vzájemné pomoci
- postupně si zajišťují všechny činnosti samy – příprava stolování, obsluha, úprava postele a pyžama po vyspání, ...

individuální činnosti

- činnost probíhá hlavně při ranních a odpoledních činnostech – vše formou hry

odpolední činnosti

- probíhají do odchodu dětí domů, většinou si děti volí hru, zájmové činnosti samy
- dbáme na rozloučení – vzájemné pozdravení

4.2 Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd

Věkově homogenní uspořádání. Zohledňování přání rodičů. Podpora sourozeneckých vazeb. Třídy v mateřské škole jsou homogenní. První třídu navštěvují děti dvouleté a tříleté. Druhou třídu navštěvují děti, které v průběhu školního roku dosáhnou čtyř až pěti let. Ve třetí třídě jsou děti předškolní od pěti až do sedmi let.

4.3 Činnosti

Souběžné působení dvou učitelů ve třídě je zajištěno při řízených činnostech v dopoledním bloku

Řízené činnosti probíhají vždy za působení dvou učitelek v 1. třídě Mravenečků z důvodu nejmladších dětí.

ORIENTAČNÍ ŘÁD DNE

6:15 – 8:00

- scházení dětí postupně ve třídách
- volná hra
- individuální práce s dětmi

8:00 – 8:50

- uvítací rituály
- pohybové aktivity
- volná hra

8:55 - 9:00

- hygiena, příprava na svačinu

9:00 – 9:15

- svačina ve školní jídelně

9:15 - 11:30

- řízené činnosti

- pobyt venku

- pohybové aktivity

- volná hra

11:30 - 11:35

- hygiena, příprava na oběd

11:35 - 12:10

- oběd ve školní jídelně

12:15 – 12:30

- příprava na odpočinek, hygiena

12:30 - 13:55

- četba, odpolední odpočinek, klidové činnosti

13:55 – 14:15

- probouzení, hygiena

14:15- 14:35

- odpolední svačina

14:40 – 16:15

- odpolední činnosti, volná hra společně ve 2. a 3. třídě nebo venku, rozcházení dětí

Denní řád a organizace dne jsou přizpůsobeny věku a specifickým potřebám dětí. Rodiče mohou po dohodě s učitelkami přivádět a odvádět děti podle svých potřeb a možností. Organizace dne je orientační, pevně stanovena je pouze doba oběda (s ohledem na polodenní docházku některých dětí).

Denní činnosti jsou organizovány podle třídních vzdělávacích programů a mohou pružně reagovat na okamžitý podnět či potřeby dětí. Jsou mezi nimi rovnoměrně zastoupeny spontánní a řízené činnosti.

Dbáme na opakování pravidelných rituálů, které dětem v předškolním věku zajišťují pocit bezpečí a jistoty při běžných činnostech. Velký důraz klademe na spontánní činnosti dětí, zvláště na volnou hru. Volná hra je dětem umožňována i při pobytu v přírodě.

Řízená motivovaná činnost nemusí být realizována každý den a nesmí překročit dobu vhodnou pro jednotlivé věkové skupiny.

Pobyt venku

Veškerou vzdělávací činnost přednostně uskutečňujeme venku. Ven chodíme v různých dobách během dne tak, jak to vyhovuje potřebám třídních vzdělávacích programů, ale hlavně potřebám dětí. Rozhodující vliv na délku pobytu venku má počasí. Ven nechodíme

pouze tehdy, kdy by nepřízeň počasí mohla ohrozit zdraví dětí (silný vítr, silný déšť a mráz pod – 10 °C, náledí a podobně). Snažíme se, aby pobyt venku trval alespoň dvě hodiny. K pobytu venku využíváme i školní zahradu, dopravní hřiště a zahradu Domova sv. Linharta. Zásadou je vystřídat sedavou činnost s pohybem, který odpovídá individuálním a věkovým potřebám dětí.

Návrh na další úpravu:

Více zařazovat aktivity venku, např. scházet se ráno na zahradě, dopoledne svačit na zahradě. Maximálně využívat pobytu venku, ať už na zahradě nebo v okolní přírodě s využitím řízených a spontánních činností, přičemž řízené činnosti jsou v této době více individuální než skupinové.

Odpočinek

Odpočinek je pravidelnou součástí režimu dne dětí v naší mateřské škole. Všechny děti se po obědě převléknou, odpočívají na lehátku a poslouchají četbu. Vzhledem k tomu, že děti odpočívají ve třídě, je nezbytně nutné respektovat odpočinek ostatních.

Návrh na další úpravu:

Respektovat při odpočinku biologické potřeby dětí, děti do spánku nenutit. Pokud neusnou, mohou pouze odpočívat nebo provádět klidové činnosti, které neruší spánek ostatních dětí.

Zásady školního stravování

Děti v naší mateřské škole se stravují jídlem připraveným ve vlastní školní kuchyni. Stravování je plně v souladu s platnou legislativou, je zajištěno kvalifikovaným personálem a podléhá pravidelným interním i externím kontrolám z oblasti hygieny, skladby jídelníčku, financování a podobně. Všechny potraviny odebíráme od prověřených dodavatelů, přednostně z nejbližšího okolí mateřské školy. Tím je garantována jejich maximální čerstvost a kvalita. Významnou úlohu hraje dostatek tekutin. Dbáme na pitný režim během celého dne. Děti mají nápoje volně k dispozici v kteroukoliv denní dobu. Během společného stravování ve školní jídelně si mohou děti pít napouštět a regulovat jejich množství. Ovoce i zelenina tvoří významnou součást stravování v naší mateřské škole. Jsou předkládány přednostně čerstvé, a to jak celé, tak ve formě krájených kousků (zeleninových a ovocných svačinek) či salátů. Využíváme zejména místní sezónní nabídku místních pěstitelů a dodavatelů. Zelenina je i součástí převážné většiny jídel. Sterilovanou zeleninu a ovoce předkládáme jen ve velmi omezené míře. Mléko a mléčné výrobky jsou v nabídce stravování každý den (mléko, kysané výrobky, kaše). I když je mléko nezastupitelnou částí dětského jídelníčku, plně respektujeme při jeho konzumaci přání dítěte nebo jeho rodičů. Mléko nikdy není podáváno jako jediný nápoj k svačině či obědu. Naše MŠ propaguje zdravý životní styl. Luštěniny se objevují v jídelníčku v podobě polévek, kaší, pyré i pomazánek.

Naší snahou je používat co nejširší druhové spektrum dostupných luštěnin. Pečivo je odebíráno každý den z blízké pekárny, kde je pečeno přímo na objednávku mateřské školy. Převažují různé druhy tmavého chleba a celozrnné rohlíky. Bílé pečivo je zařazováno výjimečně. Pokud je do jídelníčku zařazen sladký moučník (k svačině či obědu), je připravován v naší školní kuchyni. Při stravování vedeme děti k samostatnosti a respektujeme osobní potřeby každého dítěte. Plně chápeme, že každé dítě si přináší z rodiny jiné zvyklosti, má jiné osobní tempo i jiné potřeby a chutě. Snažíme se, aby si děti osvojily zásady slušného chování u jídla. Vedeme děti k úctě k jídlu. Snažíme se, aby se děti učily jídlem neopovrhovat a neplýtvat. Děti si mohou regulovat své porce. Jednou za týden jsou obvykle takzvané mazací dny, kdy si každé dítě samo může namazat svačinu. Rodiče mají aktuální jídelníček k dispozici na nástěnce, v aplikaci Twigsee i na webových stránkách. Po celý den je dodržován pitný režim, děti mají k dispozici konvici s čajem a barel s vodou. Každé dítě má svůj vlastní hrneček/lahev, čímž se předchází mytí po každém použití během dne. V letním období je pití zajištěno i na zahradě. Všichni zaměstnanci poskytují dětem příklad a vzor správného zdravého životního stylu. V areálu MŠ je dodržován přísný zákaz kouření a pití alkoholických nápojů.

Návrh na další úpravu:

Děti do jídla nenutit. Vytvářet prostor pro samostatnost. Poskytovat dětem možnost ochutnávat jídla, která nejsou v rodinách obvyklá. Obohacovat tím dětský jídelníček a vytvářet tak základy pro zdravý životní styl.

4.4 Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy

Přijímání dětí probíhá v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším a jiném vzdělávání, v platném znění.

Zápis do mateřské školy probíhá každoročně většinou na začátku měsíce května a prokazatelným způsobem se o této skutečnosti informuje veřejnost. Podrobnosti k zápisu jsou vždy včas zveřejněny v místním tisku, informačním letákem ve vývěsních tabulích spádových obecních úřadů a na webových stránkách mateřské školy.

Do mateřské školy jsou přijímány děti zpravidla tělesně, duševně i smyslově zdravé, ve věku od 2 – 6 let, dále děti s odkladem školní docházky. Přednostně jsou přijímány děti, které navštěvují mateřskou školu poslední rok před vstupem do základní školy.

Kritéria pro přijetí jsou uvedena ve směrnici pro přijímání dětí, vždy aktuální pro daný školní rok.

Zápis do mateřské školy vyhlašuje ředitelka školy. Přijímání dětí, které se řídí platnou legislativou, je blíže upřesněno ve školním řádu MŠ. O zařazení dítěte do MŠ rozhoduje ředitelka MŠ, která vydá rozhodnutí o jeho přijetí. Děti mohou být přijímány i v průběhu školního roku, pokud to dovoluje kapacita školy.

Návrh na další úpravu:

Vše organizovat tak, aby děti byly podněcovány k vlastní iniciativě, postupně zapojovat děti pasivní. Vytvářet dětem takový program, aby se cítily spokojeně a bezpečně. Zaměřit se na adaptaci nových dětí v MŠ – kurz Adaptáček.

4.5 Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání

Zákonný zástupce může pro své dítě zvolit individuální vzdělávání. Své dítě může vzdělávat sám, vzdělávat ho může jiná osoba, nebo navštěvovat jiné zařízení než je mateřská škola. Tuto skutečnost písemně oznámí ředitelce mateřské školy. Dále je nutné, aby zákonný zástupce zajistil účast dítěte u ověření úrovně osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech.

Termín ověřování: druhý týden v měsíci, náhradní termín je čtvrtý týden v měsíci.

Způsob ověřování: dítě bude začleněno do třídy dětí předškolního věku a na základě pozorování rozhovoru a po předložení portfolia dítěte dojde k ověření, zda zvládá dovednosti odpovídajícího věku a směřuje ke klíčovým kompetencím RVP PV.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka – děti cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka, případně využít přítomnost asistenta pedagoga nebo druhé učitelky.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

„Všemu chceme rozumět, objevujem nový svět“

Hodnocení kapitoly: Charakteristika vzdělávacího programu

Formální kontrola		V souladu
Věcné hodnocení		V souladu
Komentář školy		

5.1 Zaměření školy

Naším záměrem je poskytnout dětem základy vzdělávání v příjemném a podnětném prostředí naší mateřské školy společně za spolupráce s rodinou. Budeme se snažit vést děti k otevřené komunikaci bez ostychu a zábrán s uměním trpělivě naslouchat druhým. Chceme učit děti žít ve skupině vrstevníků tak, aby při ukončení předškolního vzdělávání byly jedinečnou relativně samostatnou osobností, schopnou zvládnout takové životní situace a nároky, které jsou přiměřené jejich věku a budou na ně běžně kladeny.

Návrh na další úpravu:

Rozšiřovat výukové metody o nové moderní, aktivní badatelské formy, zážitkovou pedagogiku. Usilovat o to, aby se naše škola stala otevřenou a vstřícnou organizací pro děti, rodiče, zřizovatele a všechny ostatní partnery školy.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu:

1. Rozvíjet dítě, jeho učení a poznání
2. Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Těmito cíli směřujeme vzdělávání k naplňování základů klíčových kompetencí dětí v mateřské škole, které jsou důležité a významné nejen z hlediska přípravy dítěte pro započetí systematického vzdělávání, ale zároveň pro jeho další životní etapy i celoživotní učení.

Dítě ukončující předškolní docházku zpravidla dosahuje těchto základních kompetencí:

Kompetence k učení

Cílem je podporovat radost z učení, učit se s chutí nejen spontánně, ale i záměrně. Tím, že vyvine úsilí, soustředí se na činnost, může dojít k cíli a své zkušenosti uplatnit i při jiných činnostech. Učí se ohodnotit svou práci i práci jiných a případné nezdary využívat jako motivaci k další činnosti. Pozorováním, zkoumáním, objevováním, experimentováním získává elementární poznatky o světě lidí, kultuře, přírodě i technice, která dítě obklopuje a zjišťuje, že vše má svůj řád.

Kompetence k řešení problémů

Dítě se učí využívat bezprostřední zkušenosti k řešení problémů, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje a spontánně vymýšlí nová řešení. Učí se hledat nové možnosti a varianty s využitím fantazie a představivosti. Řešením problémů se bude rozvíjet jeho logické a technické myšlení a zpestří se jeho početní představy. Seznámí se s matematickými pojmy. Pokud dítě najde pozitivní ocenění za úspěch nebo snahu, pochopí, že vyhýbat se problémům nevede k cíli.

Kompetence komunikativní

Dítě se učí ovládat řeč, hovořit ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřovat své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi. Učí se rozumět slyšenému, domlouvat se gesty i slovy. V běžných situacích by mělo komunikovat bez zábran a ostychu. Usilujeme o zvládnutí dovedností, které předcházejí čtení a psaní, průběžné rozšiřování a aktivní používání slovní zásoby, vhodné využívání běžných informativních a komunikativních prostředků. Ví, že se lidé dorozumívají jinými jazyky.

Kompetence sociální a personální

Dítě se učí samostatně rozhodovat o své činnosti, vytvořit si svůj názor a být odpovědný za sebe a své jednání. Učí se prosadit ve skupině, i se podřídit, domluvit se, dodržovat dohodnutá pravidla, spolupracovat, být citlivý a ohleduplný k druhým a pomáhat slabším. Učí se napodobovat prosociální chování a mezilidské vztahy ve svém okolí. Učí se být obezřetný v neznámých situacích, odmítnout nepříjemnou situaci. Je schopné chápat, že lidé mezi námi mohou být odlišní a jedineční. Chápe, že nespravedlnost, agresivita a lhostejnost se nevyplácí, učí se bránit projevům násilí jiného dítěte a případnému ponižování.

Kompetence činnostní a občanské

Dítě se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat svoje činnosti a hry. Učí se rozpoznávat a využívat vlastní silné a slabé stránky. Chápe, že smysl a povinnosti ve hře, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a naopak lhostejnost a nevěšmavost mají svoje nepříznivé důsledky. Osvojuje si pravidla chování, normy a hodnoty, uvědomuje si svá práva a práva druhých, dbá na zdraví a bezpečnost své i druhých.

5.3 Metody a formy vzdělávání

V naší mateřské škole uplatňujeme tyto formy a metody vzdělávání:

1) Formy vzdělávání:

Vzdělávání předškolních dětí v mateřské škole je cílevědomý a plánovaný proces. Je uskutečňováno ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit v souladu s potřebami a možnostmi dětí. Specifickou formu představuje didakticky zacílená činnost, ve které pedagog s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení. Toto učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení, zpravidla ve skupinách a individuálně. Omezujeme učení předáváním hotových poznatků a slovních poučení. Upřednostňujeme formu prožitkového učení. Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti. Zařazujeme pravidelné rituály.

2) Metody vzdělávání:

Každé dítě pracuje podle svých individuálních možností a schopností, vytváříme dětem takové prostředí, které podněcuje jejich tvořivost, zvědavost, zájem poznávat nové věci. Podporujeme děti v samostatnosti, v zaujímání a vyjadřování vlastního mínění.

Na konkrétních jevech i prostřednictvím příběhu/pohádky odkrýváme dětem vztahy mezi lidmi, učíme je vyjadřovat vlastní názory a city, přemýšlet, hledat příčiny a souvislosti, hledat základní hodnoty lidského života. Rozvíjíme hodnotící vztahy k vlastní osobě i k druhým, učíme děti věřit ve vlastní schopnosti, umět si vybrat, rozhodnout se a vzájemně se respektovat.

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Pokud zjistí učitelky na třídě, že dítě není možno se vzdělávat standardními metodami a prostředky, vyhodnotí, zda je potřeba vytvořit PLPP (dle přílohy č. 3 vyhlášky č. 27/2016 Sb.,) se kterým seznámí zákonné zástupce dítěte a učitelky, které s dítětem pracují a podepíší jej. Tři měsíce pracují učitelky podle tohoto plánu, průběžně si zhotovují záznamy

a aktualizují jej v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb dítěte. Po třech měsících jej škola vyhodnotí. Nedojde-li ke zlepšení a naplnění nastavených cílů, doporučí mateřská škola zákonným zástupcům využít poradenského pomoci ŠPZ. Do doby, než obdrží škola zprávu ŠPZ o poskytnutí podpůrných opatření 2. až 5. stupně, pracuje dále dle PLPP. Je ale pouze na učitelkách ve třídě, zda budou vytvářet a postupovat podle PLPP, nebo zvolí jiná opatření, např. PPP, SPC apod.

Po obdržení zprávy a doporučení od ŠPZ pracujeme dále s dítětem podle jeho doporučení (např. zajištění asistenta pedagoga, vypracování IVP, zajištění kompenzačních pomůcek, snížení počtu dětí ve třídě dle vyhlášky č.27/2016 Sb.,aj.)

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

IVP zpracovává učitelka MŠ společně s ostatními pedagogy, kteří se podílejí na výchově a vzdělávání dítěte, na základě doporučení školského poradenského zařízení. Podpůrná opatření poskytuje škola bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte.

Ředitelka školy stanoví termín přípravy IVP, organizuje společné schůzky a konzultace se zákonnými zástupci dítěte, učitelkami a odborníky se školského poradenského zařízení.

IVP má písemnou podobu. Je zpracován bez zbytečného odkladu, v průběhu školního roku může být aktuálně, dle potřeb dítěte doplňován. IVP obsahuje informace o úpravách obsahu vzdělávání dítěte, uplatňující metody a formy výchovně vzdělávací práce, případné úpravy výstupů ve vzdělávání dítěte. Škola seznámí s IVP dítěte všechny pedagogické pracovníky, kteří se podílejí na výchovně vzdělávacím procesu a také asistenta pedagoga, zákonného zástupce dítěte, kteří skutečnost a souhlas s IVP potvrdí svým podpisem.

Vyhodnocení IVP provede školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně 1x ročně, vyhodnocuje naplňování IVP a poskytuje dítěti, zákonnému zástupci a škole poradenskou podporu. Vyhodnocení IVP obsahuje popis problémů při vzdělávání dítěte, které byly v rámci IVP podporovány, hodnocení účinnosti podpory a změny ve vzdělávání, návrh pro další rozvoj dítěte.

Zodpovědné osoby:

Zodpovědnou osobou za systém péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami je ředitelka školy. Ředitelka školy pověřuje učitele sestavením a vyhodnocením PLPP, IVP a komunikací se zákonnými zástupci.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

ŠVP je uzpůsoben i pro vzdělávání dvouletých dětí. Snažíme se o pravidelný denní režim, více individuální péče, zajištění pocitu bezpečí a srozumitelná pravidla. Dále dbáme, aby tyto děti měly dostatek možnosti odpočinku a v co největší míře bezpečný prostor pro volnou hru a pohybové aktivity.

5.6 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Při vzdělávání dětí, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, poskytujeme maximální podporu při osvojení českého jazyka již od samotného nástupu dítěte do MŠ. Dítě je podporováno a individuálně rozvíjeno při osvojení českého jazyka pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Snažíme se, aby nabídka byla pestrá a dostatečně široká. Využíváme materiál Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, vhodné a pestré didaktické pomůcky a hry, knihy a encyklopedie, stavebnice, apod. Pokud jsou alespoň 4 děti cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání bude zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Po posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte může ředitel školy zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Prostředky, kterými dojdeme k cíli:

Individuálním přístupem, kolektivní podporou, názorným příkladem, vlídným a vstřícným chováním, vzájemnou tolerancí, učením hrou, spontánním učením, prožitkovým učením, formou vycházek, četbou, pozorováním, vyvážeností aktivit

6. Vzdělávací obsah

Hodnocení kapitoly: Vzdělávací obsah

Formální kontrola		V souladu
Věcné hodnocení		V souladu
Komentář školy		

Náš ŠVP vychází ze záměrů RVP PV a dále je rozpracován v TVP. Integrované bloky vychází z přirozeného života kolem nás a ze života dětí. Zaměření je dostatečně široké. Bloky mají orientační témata, učitelka si je může doplňovat nebo měnit. Je na učitelce a dětech, kolik času jednotlivým tématům věnují, jaké formy a prostředky zvolí k jejich naplnění. Jejich časovou délku určuje zájem dětí a aktuální dění v mateřské škole, počasí, apod. Dále vše učitelka rozpracovává pro svoji třídu do TŘÍDNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU.

Co by měl obsahovat TVP:

- motto konkrétní třídy (třídu vystihuje, je pravdivé)
- cíle a záměry naší MŠ (co z nich konkrétně vyplývá pro naši třídu, vlastními slovy, o co usilujeme)
- charakteristika prostředí a konkrétních podmínek třídy
- organizace denního provozu konkrétní třídy (denní řád včetně sledu činností a společná pravidla)
- specifické záměry třídy (co je pro třídu typické, specifické, co konkrétně dětem a rodičům nabízí)
- charakteristika dětské skupiny v konkrétním roce (pro koho budeme program připravovat – věkové složení, individuální i specifické zvláštnosti dětí ze skupiny)
- vzdělávací program třídy – konkrétní vzdělávací nabídka v podobě konkrétních integrovaných celků (obsah vzdělávání je podstatnou částí TVP. Integrované celky jsou konkrétním rozpracováním obecných celků ŠVP)
- systém hodnocení konkrétní třídy (jak, kdy, s kým, co se hodnotí, popř. podle jakých kritérií)
- plán spolupráce s rodiči v konkrétním roce

6.1 Vzdělávací oblasti

a) dílčí vzdělávací cíle – záměry

b) vzdělávací nabídka – učivo

c) očekávané výstupy

I. DÍTĚ A JEHO TĚLO

a) uvědomění si vlastního těla

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě, osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

b) lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry apod.)

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti, jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí

- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

c) zachovávat správné držení těla

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

II. DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

Jazyk a řeč:

a) rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

• osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní

- rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

b) artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)

- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv

- samostatný slovní projev na určité téma

- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů

- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo

- přednes, recitace, dramatizace, zpěv

- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen

- prohlížení a „čtení“ knížek

- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest

- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

c) správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči

- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno

- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách

- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)

- domluvit se slovy i gesty, improvizovat

- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- učit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- vytvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- a)** rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
  - posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
  - vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
  - osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
  - vytváření základů pro práci s informacemi
- b)** přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování

- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
  - motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
  - konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
  - spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
  - smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
  - námětové hry a činnosti
  - hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
  - řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
  - hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
  - činnosti zaměřené na vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
  - činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
  - hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
  - činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci
  - činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- c) vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
  - poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
  - přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
  - zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
  - vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
  - postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí

- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

Sebepojetí, city, vůle

a) poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)

- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

b) spontánní hra

- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené sílám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte

- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště záporných emocí, např. hněvu, zlosti, úzkosti atd.)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- c) odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněná a zdůvodněná povinnosti
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním

- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

III. DÍTĚ A TEN DRUHÝ

a) seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

b) běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým

- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
  - společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření
  - kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
  - společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
  - aktivity podporující sblížování dětí
  - aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
  - hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
  - činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
  - hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
  - činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
  - hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
  - četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
- #### **c) navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho**

- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

IV. DÍTĚ A SPOLEČNOST

a) poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
  - rozvoj společenského i estetického vkusu
- b) běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
  - spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
  - různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní
  - a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
  - přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslav y výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
    - tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu
  - receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
  - setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
  - hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
  - aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
  - hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
  - aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení,

využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

c) uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)

- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

V. DÍTĚ A SVĚT

a) seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

b) přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety

- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)

- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
  - kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
  - praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
  - využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte, k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice
  - pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
  - ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
  - smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí
- c) orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
  - uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
  - osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
  - mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
  - vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
  - všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
  - porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.

Integrovaný blok: PODZIM

a) Charakteristika:

V tomto období budeme mnoho času a prostoru věnovat hře a adaptaci dětí na MŠ. Budeme si uvědomovat změny a proměny v přírodě na podzim, význam životního prostředí pro člověka, jak o něj pečovat, seznamovat se s plody podzimu, sklizní ovoce, zeleniny – vliv těchto plodů na naše zdraví, význam lidské práce na zahradě, na poli, jak se připravují zvířátka na blížící se zimu, kam odlétají ptáci, nezapomeneme ani na dušičky. S podzimem přicházejí i nemoci. Poznáme, jak funguje naše tělo, z čeho se skládá, co je potřeba dělat pro naše zdraví, což souvisí s oblékáním, pobytem venku i s návštěvou u lékaře.

b) Předpokládaná délka bloku: 2 – 3 měsíce

Témata:

- Sešli jsme se po prázdninách
- Třída plná kamarádů
- Babí léto
- Na poli a na zahradě
- Košík plný vitamínů
- Podzimní slavnosti
- Co vidí draci z oblohy?
- Barevný podzim
- Co jsme našli v lese?
- Život zvířat na podzim v lese
- Život zvířat na podzim u rybníka

c) Dílčí cíle:

- ❖ Adaptace na MŠ, seznamovat se s kamarády v MŠ, se zaměstnanci, s prostory.
- ❖ Uvědomit si vlastní identitu.

- ❖ Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu.
- ❖ Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí.
- ❖ Osvojení poznatků o těle a jeho zdraví.
- ❖ Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování).
- ❖ Rozvoj tvořivosti (tvořivé myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření).
- ❖ Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájmu, radosti z objevování).
- ❖ Získání relativní citové samostatnosti.
- ❖ Rozvoj schopnosti sebeovládání.
- ❖ Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému.
- ❖ Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem.
- ❖ Spoluutváření pravidel.
- ❖ Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí.
- ❖ Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností.
- ❖ Význam ovoce a zeleniny pro zdraví člověka, rozlišování podle vzhledu, chutí, vůní.
- ❖ Chápat prostorové vztahy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, ...).

d) Nabídka činností:

- Lokomoční pohybové činnosti (chůze běh, skoky, poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě).
- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty.
- Hudebně pohybové hry, smyslové a psychomotorické hry.
- Sebeobslužné činnosti.
- Artikulační, sluchové, rytmické hry, slovní hádanky.
- Společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinové konverzace.
- Přímé pozorování přírodních, kulturních jevů.
- Operace s materiálem (třídění, přiřazování, ..).
- Smyslové hry, námětové hry.

- Práce s knihou, obrazovým materiálem, poslech čtených a vyprávěných pohádek.
- Orientace v prostoru a v rovině.
- Spontánní hra.
- Hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti.
- Cvičení organizačních dovedností.
- Dramatické činnosti.
- Komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem.
- Kooperativní činnosti ve dvojicích, skupinkách.
- Činnosti na porozumění pravidel.
- Aktivity pro přirozenou adaptaci dítěte.
- Aktivity přibližující svět kultury (hudební, sportovní, divadelní představení, tradice..).
- Tradice – dušičky, Halloween, Martin na bílém koni, ...
- Přípravy společenských zábav – pouštění draka.
- Pozorování blízkého prostředí, okolní přírody, výlety.
- Účast na akcích obce.
- Poučení o nebezpečných situacích (dopravní výchovy, manipulace s předměty, léky, přírodní a povětrnostní jevy, ...).
- Sledování změn v přírodě.
- Praktické činnosti (přírodní, umělé látky).
- Životní podmínky, poznávání ekosystémů (les, louka, rybníky).
- Péče o okolní krajinu, školní zahradu.
- Činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí, k poznávání těla.

e) Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- Zachovávat správné držení těla.
- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci.
- Sladit pohyb s rytmem a hudbou, sladit pohyb se zpěvem.
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku.
- Zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (osobní hygiena, přijímat stravu a tekutinu, stolování, postarat se o sebe , o osobní věci, oblékat se, ...).

- Pojmenovat části těla, některé orgány (i pohlavní), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji (narození, růstu, proměnách, ...).
- Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno.
- Vést rozhovor.
- Porozumět slyšenému.
- Naučit se z paměti krátké texty.
- Sledovat pohádku, vyprávět příběh.
- Projevovat zájem o knížky, poslouchat četbu, divadlo, ...
- Vědomě využívat všech smyslů.
- Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.
- Chápat prostorové pojmy.
- Odloučit se na určitou dobu od rodičů.
- Rozhodovat se o svých činnostech.
- Vyjádřit souhlas i nesouhlas.
- Navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno.
- Chápat, že všichni lidé mají svou hodnotu.
- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla.
- Začlenit se do třídy.
- Dodržovat pravidla her a jiných činností.
- Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý – jak svět přírody, tak lidí.
- Všimnout si změn dění v okolí.
- Mít povědomí o významu životního prostředí.
- Porozumět, že všechno kolem se mění – roční období.

a) Charakteristika:

Přichází zima a se zimou ledový sníh. Zaskotačíme si s čertem a Mikulášem, připravíme se v adventním čase na blížící se Vánoce, zazpíváme si koledy, poslechneme básničky. Upečeme si vánoční cukroví, vyzdobíme třídu i prostředí MŠ. Neodmyslitelnou součástí Vánoc jsou pohádky. S rodiči uspořádáme tvořivé vánoční odpoledne. S novým rokem přicházejí i Tři králové. Nezapomeneme na zvířátka a připravíme jim hostinu. Zároveň je zima časem radovánek a dovádění na sněhu, děti se seznamují se zimními sporty. V souvislosti se zápisem nás navštíví učitelka ze ZŠ. Probíhají konzultace s rodiči o dítěti a jeho školní připravenosti a zralosti. Zimu bychom mohli završit masopustním rejem v maskách.

b) Předpokládaná délka bloku: 2 – 3 měsíce

Témata:

- Brzy přijde Mikuláš
- Adventní čas
- Těšíme se na Ježíška
- Tři králové
- Zimní radovánky
- Co si v zimě oblékáme
- Bílá zima u zvířátek
- Doktora se nebojíme
- Jdeme z pohádky do pohádky
- Masopust – svátek karneval

c) Dílčí cíle:

- ❖ Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v jemné a hrubé motorice.
- ❖ Užívání všech smyslů.
- ❖ Vytváření zdravých životních návyků.
- ❖ Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, hádanky, ...
- ❖ Rozvoj kultivovaného projevu.
- ❖ Rozvoj logického myšlení, paměti, pozornosti.

- ❖ Osvojení si poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní.
- ❖ Rozvoj tvořivosti.
- ❖ Podpora a rozvoj zájmu o učení.
- ❖ Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla).
- ❖ Rozvoj schopnosti sebeovládání.
- ❖ Získání schopností záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci.
- ❖ Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (doma, v MŠ).
- ❖ Rozvoj kooperativních dovedností.
- ❖ Rozvoj základních kulturně společenských postojů a návyků.
- ❖ Rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy, prožitky.
- ❖ Vytváření podvědomí o mezilidských morálních hodnotách.
- ❖ Seznamování se světem lidí, kultury a umění.
- ❖ Vytváření poznatků o existenci ostatních kultur a národností.
- ❖ Rozvoj společenského i estetického vkusu.
- ❖ Rozvoj úcty k životu.
- ❖ Osvojení dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, vytváření zdravých životních návyků a postojů.

d) Nabídka činností:

- Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, ...).
  - Nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě).
  - Sezonní činnosti, míčové hry.
  - Manipulační činnosti s předměty, pomůckami, materiálem.
- Činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a s jejich praktickým používáním.
- Zdravotně zaměřené činnosti (dechové, relaxační).
  - Smyslové a psychomotorické činnosti.
  - Konstruktivní a grafické činnosti.
  - Hudebně pohybové hry.
  - Společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti, obrázků, ...).
  - Vyřizování vzkazů a zpráv.
  - Samostatný slovní projev.
  - Poslech čtených a vyprávěných pohádek, divadelních a filmových pohádek.
  - Přednes, recitace, dramatizace, zpěv.

- Prohlížení a „čtení“ knížek.
- Přímé pozorování přírody.
- Záměrné pozorování objektů a předmětů (vlastnosti, velikost, barva, tvar, materiál, chuť, vůně, ...).
- Manipulace s předměty, zkoumání vlastností – sníh, voda...
- Spontánní hra, volné hry, smyslové hry, námětové hry a činnosti, společenské hry.
- Činnosti zaměřené k vytváření pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, odpovědi na otázky, práce s knihou, ...).
- Hry procvičující orientaci v prostoru i v rovině.
- Činnosti zaměřené k seznamování se s číselnými a matematickými pojmy a jejich symboliku (číslice, geometrické tvary, množství, ...).
- Činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů.
- Činnosti zajišťující spokojenost a radost – hry na sněhu, bobování, klouzání, ...
- Hry na téma rodiny, přátelství.
- Výlety do okolí.
- Dramatické činnosti.
- Příběhy s etickým obsahem.
- Pravidla soužití ve třídě.
- Přípravy a realizace společných zábav a slavností.
- Setkávání se s literárním, dramatickým, hudebním uměním mimo MŠ.
- Aktivity k získávání praktické orientace v obci.
- Seznámení se surovinami – pečeme cukroví.

e) Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- Zachovávat správné držení těla.
- Zvládnout pohybové dovednosti a prostorovou orientaci (zvládnout překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se na sněhu, ledu).
- Sladit pohyb s rytmem a hudbou.
- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů.
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s výtvarným materiálem, s předměty denní potřeby, ...).
- Zvládnout sebeobsluhu.
- Zvládnout postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě).

- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy.
- Mít povědomí o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (koho přivolat, jakým způsobem, ...).
- vést rozhovor, naslouchat druhým, sledovat řečníka, ...
- Domluvit se slovy i gesty.
- Porozumět slyšenému, zachytit hlavní myšlenku příběhu, pohádky.
- Učit se nová slova a aktivně je používat.
- Naučit se zpaměti krátké texty, básničky.
- Popsat situaci skutečnou, podle obrázku.
- Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech.
- Utvořit jednoduchý rým.
- Poznávat synonyma, homonyma, antonyma.
- Sledovat očima zleva doprava.
- Poznat napsané své jméno.
- Chápat prostorové pojmy, časové pojmy.
- Přijímat pozitivní ocenění, i svůj případný neúspěch.
- Soustředit se na činnost a její dokončení.
- Odmítnout komunikaci, která mu je nepříjemná.
- Chápat, že všechny děti, lidé mají stejnou hodnotu
- Spolupracovat s ostatními.
- Chovat se zdvořile, s úctou.
- Dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát fair.
- Vyjadřovat se prostřednictvím hudebně pohybových činností.
- Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se můžete ve svém okolí setkat, vědět jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc.
- Všimnout si změn v okolí.

a) Charakteristika:

Dlouho očekávané jaro je tady, příroda se začíná probouzet ze zimního spánku, kouzelným klíčem odemkneme „bránu jara“ dokořán. Zaměříme se na změny v přírodě, které jaro přináší – tání ledu a sněhu (čištění studánek), putování vody od pramínku k moři, první jarní květiny, tráva, rašení stromů, keřů, příprava zahrádky. Rodí se mláďata, vracejí se k nám ptáci z teplých krajín (vlaštovky, jiřičky, čápi,...). Připravujeme se na blížící se Velikonoce, svátek matek, svátek čarodějnic. Povíme si, co pro nás znamená pojem rodina, jakou plní funkci, jak fungují vztahy a povinnosti mezi jednotlivými členy. Duben je měsícem bezpečnosti na cestách, poznáme, jaké máme dopravní prostředky, jak se chováme na silnici, které bezpečnostní vybavení máme při jízdě na kole, na jakou barvu semaforu můžeme přecházet apod. Už v dětském věku jsou v oblibě některá povolání a děti projevují první přání být např. popelářem, prodavačkou apod. Děti se pokusí zjistit, čím jsou jejich rodiče.

b) Předpokládaná délka bloku: 2 – 3 měsíce

Témata:

- Jaro ťuká na vrátka
- Máme rádi zvířata a jejich mláďata
- Svátky jara
- Stromy a keře kolem nás
- Čarodějnice
- Naše rodina
- Maminka má svátek
- Hádej, čím jsem?
- Čím cestujeme?

c) Dílčí cíle:

- ❖ Uvědomění si vlastního těla.
- ❖ Rozvoj a užívání všech smyslů.

- ❖ Osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí a vytváření zdravých životních návyků a postojů.
- ❖ Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností.
- ❖ Rozvoj tvořivosti.
- ❖ Posilování přirozených poznávacích citů.
- ❖ Vytváření základů pro práci s informacemi.
- ❖ Poznávání sebe sama, získávání sebevědomí, sebedůvěry.
- ❖ Rozvoj schopností vytvářet a rozvíjet citové vztahy k okolí, rozvoj estetického vnímání, cítění a prožívání.
- ❖ Rozvoj kooperativních dovedností.
- ❖ Posilování prosociálního chování ve vztahu k druhému.
- ❖ Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách.
- ❖ Vytvoření základů estetického vztahu ke kultuře a umění, k životu, ke světu.
- ❖ Seznamování s lidovou slovesností, literaturou, hudbou, výtvarným uměním, kulturními tradicemi, zvyky.
- ❖ Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit.
- ❖ Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí.
- ❖ Rozvoj úcty k životu.

d) Nabídka činností:

- Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním.
- Zdravotně zaměřené činnosti.
- Konstruktivní a grafické činnosti.
- Hudební, hudebně pohybové činnosti a pohybové aktivity.
- Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hádanky.
- Společné diskuse, rozhovory.
- Přednes, recitace, dramatizace, zpěv.
- Hry a činnosti zaměřené k poznávání zvuků, užívání gest.
- Přímé pozorování přírodních jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledcích pozorování.
- Námětové hry, smyslové hry.

- Činnosti zajišťující radost, veselí a pohodu.
- Sledování pohádek obohacující citový život dítěte.
- Hry na téma rodiny, přátelství.
- Výlety do okolí, do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí.
- Dramatické činnosti, předvádění různých typů chování člověka v různých situacích.
- Společenské hry, společné aktivity.
- Aktivity podporující sblížení dětí.
- Činnosti zaměřené na poznávání sociálního zaměření, v němž dítě žije – rodina, mateřská škola, rodina ve světě zvířat.
- Přípravy a realizace společných zábav a slavností – slavnosti v rámci zvyků, tradic.
- Hry k poznávání různých společenských rolí – profesní role.
- Hry a praktické činnosti uvádějící do světa lidí – druhy zaměstnání, řemesel a povolání.
- Poučení o možných nebezpečných situacích – dopravní situace, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, požár, povětrnostní jevy.
- Hry na téma dopravy.
- Sledování rozmanitosti a změn v přírodě – podnebí, počasí, živá a neživá příroda, živočichové, roční období.

e) Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí – v písku, zvládat překážky, užívat různé náčiní.
- Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.
- Vnímat pomocí všech smyslů.
- Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku – s předměty denní potřeby, výtvarným materiálem, tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, hudebními nástroji, ...
- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví.
- Vést rozhovor, domluvit se slovy i gesty.
- Naučit se z paměti krátké texty, sledovat a vyprávět příběh, pohádku.
- Rozlišovat některé obrazné symboly – dopravní značky – porozumět jejich významu.
- Vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci.
- Chápat základní číselné a matematické pojmy – porovnávat, třídit soubory podle pravidla, chápat číselnou řadu, více, méně, první, poslední, ...

- Chápat prostorové pojmy – vpravo, vlevo, nahoře, ...
- Naučit se nazpaměť krátké texty.
- Rozhodovat o svých činnostech, ovládat svoje city.
- Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních a kulturních krás.
- Chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu.
- Spolupracovat s ostatními.
- Pochopit, že každý má ve společenství svou roli.
- Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování.
- Osvojit si elementární poznatky o lidské společnosti, o zvycích, o přírodě.

Integrovaný blok: LÉTO

a) Charakteristika:

Léto se ozývá a my se necháme hřát teplými slunečními paprsky na vycházkách za živou i neživou přírodou. Oslavíme svátek dětí. Léto je obdobím letních sportů a výletů. Nahlédneme do cizích krajů, zemí a možná se podíváme i do vesmíru. Červen je měsícem loučení nejen s dětmi, kterým začínají prázdniny, ale hlavně s předškoláky, kteří půjdou v září poprvé do školy a opustí naše řady. Připravíme se na závěrečnou besídku pro rodiče. Pak už hurá na prázdniny, možná že i v naší školce ...

b) Předpokládaná délka bloku: 1- 2 měsíce

Témata:

- Oslavujeme svátek dětí
- Letem světem ke všem dětem
- Do světa za zvířátka
- Těšíme se na léto
- Loučíme se se školkou

c) Dílčí cíle:

- ❖ Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti.

- ❖ Osvojení si dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, vytváření zdravých životních návyků a postojů.
- ❖ Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.
- ❖ Rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu.
- ❖ Rozvoj paměti a pozornosti, rozvoj představivosti a fantazie.
- ❖ Podpora a zájem o učení.
- ❖ Získání relativní citové samostatnosti.
- ❖ Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem.
- ❖ Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách.
- ❖ Seznamování se světem lidí, kultury a umění.
- ❖ Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností.
- ❖ Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.

d) Nabídka činností:

- Lokomoční a nelokomoční pohybové činnosti, jiné činnosti – turistika, sezonní činnosti, míčové hry, ...
- Zdravotně pohybové činnosti.
- Činnosti směřující k ochraně zdraví a osobního bezpečí.
- Činnosti relaxační a odpočinkové.
- Činnosti směřující k prevenci úrazů.
- Samostatný slovní projev na určité téma.
- Přednes, recitace, dramatizace, zpěv.
- Grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen.
- Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů – velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky, ...
- Námětové, smyslové, volné hry, hry podporující tvořivost a představivost.
- Práce s knihou, s obrazovým materiálem.
- Činnosti zaměřené na poznávání znakových systémů – písmena, číslice, značky, obrazce, ...
- Činnosti zajišťující spokojenost a radost.
- Spolupracovat s ostatními.
- Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje.
- Společné hry a skupinové aktivity.

- Přípravy a realizace společných zábav a slavností.
- Aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci – návštěvy institucí, obchodů, ...
- Sledování událostí v obci, účast na akcích.
- Hry na téma doprava.
- Sledování rozmanitosti a změn v přírodě – živá a neživá příroda, podnebí, roční období, ...
- Poznávání ekosystémů – les, louka, rybník, ...
- Činnosti přispívající k péči o životní prostředí – pěstitelské, péče o školní prostředí, školní zahradu.

e) Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže):

- Zvládnout základní pohybové dovednosti – překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, ...
- Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.
- Zvládat jemnou motoriku, sebeobsluhu, uplatňovat hygienické a zdravotně preventivní návyky.
- Zvládat jednoduchou obsluhu.
- Správně vyslovovat, ovládat tempo i intonaci řeči.
- Naučit se zpaměti krátké texty – básničky, písničky, ...
- Sledovat pohádku a vyprávět ji.
- Chápat slovní vtíp a humor.
- Utvořit jednoduchý rým.
- Rozlišovat obrazné symboly – značky, piktogramy, ...
- Sledovat očima zleva doprava.
- Poznat některá písmena, číslice.
- Projevovat zájem o knížky.
- Soustředit se na činnost a udržet pozornost.
- Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno.
- Chápat základní matematické, prostorové, časové pojmy, částečně se orientovat v čase.
- Prožívat radost ze zvládnutého, soustředit se na činnost a její dokončení.
- Ovládat své afektivní chování.
- Být citlivé k živým bytostem, k přírodě i k věcem.
- Respektovat potřeby jiného dítěte.

- Pochopit, že každý má ve společenství svou roli, zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, ...
- Vyjadřovat své představy pomocí výtvarných, hudebních a hudebně pohybových dovedností.
- Vnímat, že svět lidí a přírody má svůj řád, že je rozmanitý, nekonečný, pestrý – mít povědomí o existenci různých národů a kultur, o planetě Zemi, vesmíru.
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí – čistota, pořádek, starat se o rostliny, chránit přírodu, živé tvory, ...

6.3 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Obsah vzdělávání je realizován v třídních programech.

6.4 Aktivity, nadstandardní nabídka, dílčí projekty a programy

Spolupráce mateřské školy se ZŠ a ostatními institucemi

Spolupráce se ZŠ je již několik let samozřejmostí.

Před zápisem dětí do 1. třídy se scházíme s učitelkami ze ZŠ, které se zajímají o schopnosti budoucích školáků.

Sledujeme prospěch dětí v 1. třídě.

Učitelky z 1.tříd pořádají ukázkové hodiny pro děti MŠ.

Spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou se týká ohledně školní zralosti dětí a slouží jako poradenská činnost pro učitelky.

Je orientována hlavně na děti s opožděným vývojem, děti s podpůrným opatřením a děti s návrhem na odklad školní docházky.

Logopedická poradna – depistáže provádí klinická logopedka. Vybrané děti s vadou řeči dochází do logopedické ambulance dle dohody.

Se zřizovatelem projednáváme aktuální problémy, které se během roku vyskytují.

Připravujeme pásma na vítání občánků a setkání seniorů.

FOND SIDUS – děláme sbírku pro vybavení nemocnic.

PRIMA VIZUZ – screeningové vyšetření očí

V rámci enviromentální výchovy úzce spolupracujeme s místním Domovem sv. Linharta, využíváme jejich přírodní zahradu a výtvarnou dílnu s pecí na keramiku

Pořádáme projektové dny, zejména badatelské, enviromentální, tvořivé...

V průběhu školního roku organizujeme doplňkové aktivity:

- divadelní a kouzelnická představení (dle nabídky)
- mikulášskou a vánoční besídku
- velikonoční tradice s tvořením
- besídku na závěr školního roku se slavnostním rozloučením se školáky
- výlety, výstavky, dílničky
- fotografování dětí
- maškarní karneval
- oslava Dne dětí
- vystoupení na Slavnostech plodů v místním regionu
- vítání občánků v Chelčicích
- návštěva předškoláků v ZŠ a G Vodňany
- plavecký kurz pro předškoláky
- EVVO v Domově sv. Linharta
- canis terapie
- školní výlety
- sférické kino
- projekt „Zdraví dětem“, „Správná pětka“ a „Medová snídaně“
- projektové dny
- vystoupení v Alzheimer centru v Chelčicích a na Louckém mlýně
- zapojení do projektu „Mezi námi“- mezigenerační setkávání
- zapojení do celostátního programu „Mrkvička“
- zapojení do přeshraničního projektu eTOM AT-CZ-Education for Tomorrow
- zapojení do projektu eTOM „DIGI CESTA“ prograam rozvoje digitální gramotnosti
- SPOLUHRÁTKY – kroužek při MŠ

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA V DOMOVĚ SVATÉHO LINHATRA

Průběžné cíle:

- ❖ přimět děti k aktivnímu přístupu k okolí a možnostem zlepšení vlastního života
- ❖ získávat konkrétní poznatky o přírodě
- ❖ učit děti vnímat přírodu všemi smysly, šetřit ji a chránit
- ❖ uplatňovat metody přímého pozorování, na zahrádce
- ❖ rozvíjet citové vztahy k přírodě a jejího estetického vnímání
- ❖ vybudování záhonků s bylinami
- ❖ vybudování smyslové stezky
- ❖ pozorovat po určitou dobu nějaký strom, keř – zbarvení, listy, ...
- ❖ pozorovat houfování a odlet ptáků, návrat ptáků
- ❖ poznávat plody, listy
- ❖ pozorovat živočichy – příprava na zimu, probouzení jara
- ❖ pozorovat ptáky v zimě
- ❖ pozorovat lesní zvěř

- ❖ sledovat stopy zvířat
- ❖ pozorovat vlastnosti sněhu, pokusy
- ❖ pozorovat živou i neživou přírodu
- ❖ rozvíjet prostřednictvím různých činností kladný vztah k sobě, k přírodě a k prostředí, ve kterém žijeme
- ❖ seznamovat děti s koloběhem vody v přírodě
- ❖ vnímat bezpečí i nebezpečí v přírodě
- ❖ poznávat a chápat, že lidská činnost může životní prostředí chránit, ale také poškozovat

EV prolíná všemi činnostmi během dne.

Nabídka činností:

- pozorování odletu ptáků do teplých krajín
- sběr přírodnin, výtvarné využití
- pomoc při úklidu spadaneho listí
- příprava zahrady na zimu
- dlouhodobá vycházka – změny v přírodě
- pozorování – podzim v lese
- seznámení s problematikou třídění odpadů
- pozorování působení člověka na přírodu – klady a zápory
- výrobky z přírodního materiálu – výroba dárků
- vánoční výzdoba z přírodních materiálů
- ochrana přírody – vánoční stromeček
- seznámení s lidovými zvyky a tradicemi
- příprava bylinných čajů – význam pro zdraví
- vánoční nadílka zvířatům – vycházka do lesa
- doplňování krmítka
- pozorování stop ve sněhu
- experimentování s vodou – změny skupenství
- šetření energií
- rozdíly mezi listnatým a jehličnatým stromem
- péče člověka o volně žijící zvířata
- pozorování vlivu počasí – mráz, sníh, vítr, sucho
- správná životospráva – ochrana před nemocemi
- pozorování zimního úklidu chodníků a silnic
- pozorování probouzející se přírody
- jarní úklid zahrady
- příprava záhonků
- pozorování stěhovavých ptáků, ptačího hnízda
- pomoc při sázení keřů
- pozorování zasetých semínek – hrách, fazole
- barvení vajíček pomocí přírodnin

- velikonoční zvyky a tradice
- jarní výzdoba
- péče o bylinky
- pozorování domácích zvířat
- pozorování volně žijících zvířat
- vycházka k rybníku – ekosystém
- pozorování květin na zahradě a na louce
- život hmyzu – jejich význam pro přírodu
- školní výlet do ZOO – poznávání nových druhů zvířat
- hry s vodou na zahradě školy
- hry s pískem, dřevem
- péče o zahradu, květiny, záhony
- rizika pobytu v přírodě – rozdělávání ohně, znečištění po táboření
- vysvětlení přírodních úkazů – bouřka, kroupy, duha, ...
- přírodní katastrofy – povodně, vichřice
- využití knih, encyklopedií
- spolupráce s Domovem sv. Linharta – projekty

Datum:

- 20. 3. První jarní den – vynášení Morany, slavnostní odemykání zahrady Domova sv. Linharta
- 22.3. Světový den vody
- 1. 4. Den ptactva
- 7. 4. Světový den zdraví
- 22. 4. Den Země
- 1. 5. Mezinárodní den ptačího zpěvu
- 31. 5. Světový den bez tabáku
- 31. 5. Den otevírání studánek
- 5. 6. Světový den životního prostředí
- 21. 6. Den květů
- 16. 9. Mezinárodní dne ochrany ozónové vrstvy
- 19. 9. Uklidme svět
- 23.9. Podzimní rovnodennost – slavnostní zamykání zahrady Domova sv. Linharta
- 4. 10. Světový den zvířat
- 20.10. Den stromů

Záměr:

Podporovat a rozšiřovat odborně zaměřená tematická setkávání a spolupráci s rodiči dětí v MŠ a uživateli Domova sv. Linharta.

7. Evaluační systém

Hodnocení kapitoly: Evaluační systém

Formální kontrola		V souladu
Věcné hodnocení		V souladu
Komentář školy		

Hodnocení není cílem, ale prostředkem ke hledání optimálních cest vzdělávání dětí. Na základě výsledků zjistíme, do jaké míry se nám práce dařila nebo nedařila.

Hlavním cílem evaluace je zlepšení kvality výchovně vzdělávacího procesu a získávat smysluplnou zpětnou vazbu. Poskytuje informace o tom, jak jsou naplňovány stanovené cíle a jaká je efektivita ŠVP -

- vede k úpravám ŠVP, TVP
- učí používat nové metody
- podporuje práci pedagogů
- podporuje sdílení dobrých zkušeností a postupů

Při evaluaci budeme dodržovat tyto zásady:

- uvědomovat si nedostatky, nalézat a pojmenovávat zejména to, co se nám nedaří, co by se mělo zlepšit, změnit
- odhalovat a konkrétně pojmenovávat příčiny, proč tomu tak je
- volit nové, účinnější postupy a ty znovu zpětně ověřovat a následně vyhodnocovat
- hodnocené jevy porovnávat s cíli a podmínkami předškolního vzdělávání stanovenými RVP PV.
- *Dokumenty školy: ŠVP – TVP, soulad ŠVP – RVP pro PV*
Tato oblast by měla ověřit naplňování stanovených záměrů a cílů v dokumentech školy a zároveň soulad školních dokumentů s cíli RVP pro PV.
Nástroje, které jsou zde uvedeny, jsou rámcové, pedagogové mohou využít i dalších nástrojů pro splnění daných cílů, jejich výčet pak bude předmětem TVP.
- Smysl autoevaluace školy je podmíněn společnou prací všech účastněných, otevřenou komunikací mezi nimi, snahou hledat konsensus a schopnost dojít ke společnému řešení.

Cíl = co hodnotíme

Časový plán = kdy

Nástroje = jak

Odpovědnost = kdo

7.1 Oblasti evaluace

- **ŠVP, TVP:** koncepční záměr, plnění dlouhodobých vzdělávacích cílů a záměrů
- **podmínky vzdělávání:** pedagogický styl, metody, organizace, vzdělávací nabídka, promyšlenost a plánování TVP
- **výsledky vzdělávání:** úroveň výsledků práce, dobré výsledky, co se podařilo, co je třeba zlepšit, kde se objevily problémy, co je třeba řešit

7.2 Prostředky evaluace

- **pozorování:** nestrukturované (letmé, nahodilé), strukturované – stanovit si konkrétní cíl, obsah a postup sledování dítěte a jeho projevů
- **hospitace:** vzájemné návštěvy mezi učitelkami (sdílení dobré praxe), hospitace ředitelky přímo v pedagogickém procesu
- **besedy, rozhovory, porady pedagogů:** skupinová beseda nebo diskuze na určité téma
- **brainstorming:** tvořivé řešení konkrétního problému, vymezení problému, návrh na řešení
- **SWOT analýza:** silné stránky, slabé stránky, příležitosti, možnosti, hrozby, rizika
- **analýza dokumentů:** analýza ŠVP, TVP, dokumentace školy, zápisy v třídní knize, plánování tematických bloků
- **analýza portfolia dítěte:** informace o rozvoji dítěte a zpětná vazba
- **záznamové a hodnotící listy:** písemné zpracování informací o dítěti

7.3 Evaluační kritéria

Třída:

- složení a věková kategorie kolektivu (počet chlapců a děvčat)
- adaptace a přizpůsobivost
- chování a vztahy mezi dětmi, úroveň návyků a míra samostatnosti, oblékání, stolování, pořádek a hygiena, úroveň hry a zapojení do hry, pohybové projevy, obratnost, koordinace pohybů, orientace v prostoru, v čase, řečové projevy, výslovnost, slovní zásoba, umělecké projevy, výtvarný, hudební, dramatický, manuální zručnost, lateralita, motorické schopnosti – držení nástroje (tužka, nůžky), úroveň poznávání, prostorová představivost, rozlišování barev, rozlišování množství apod.

Roční a závěrečné hodnocení TVP a ŠVP, evaluační kritéria, základní data: složení a věková kategorie kolektivu, změny v docházce, adaptace – zejména u mladších dětí, chování, vztahy mezi dětmi

Vzdělávací oblasti:

Dítě a jeho tělo – pohybové činnosti, lidské tělo, ochrana zdraví, protidrogová prevence...

Dítě a jeho psychika (zahrnuje **Jazyk a řeč, Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace, Sebepojetí, city, vůle**) – dorozumívání mezi lidmi, sdělování, předměty a jejich vlastnosti, prostorové a časové pojmy, lidé a jejich vlastnosti, já – osobnost, právo být sám sebou...

Dítě a ten druhý – vztahy mezi lidmi, rodina, mateřská škola, pravidla chování...

Dítě a společnost – společná role, pravidla chování, mravní zásady, pracovní činnosti, kultura, tradice...

Dítě a svět – prostředí, v němž dítě žije, domov, doprava, příroda živá, příroda neživá, látky a jejich vlastnosti...

V každé oblasti – dosažené kompetence (výstupy) – závěry pro další práci, individuální přístup, průběžné cíle.

Sebeobslužné činnosti – návyky zdravého životního stylu.

7.4. Časový plán, odpovědnost učitelů

CO	JAK	KDO	JAK ČASTO
TVP	analýza záznam evaluace IB témata, podtémata rozhovory s rodiči společné setkání	třídní učitelky třídní učitelky rodiče, učitelky	průběžně po skončení IB průběžně
ŠVP	analýza písemné závěrečné hodnocení třídy písemné hodnocení školy ankety, diskuze, zprávy	všichni zaměstnanci třídní učitelky ředitelka rodiče, zřizovatel ČŠI, ZŠ, PPP, SPC	1x ročně 1x ročně 1x ročně průběžně
Evaluace dětí	pedagogická diagnostika portfolio dítěte zájmové a hodnotící listy PLPP, IVP pro děti se spec.	třídní učitelky třídní učitelky třídní učitelky	průběžně průběžně 2x ročně
Autoevaluace	vzdělávacími potřebami hospitace ředitelky vzájemná hospitace učitelek analýza práce školy	třídní učitelky ředitelka všechny učitelky všichni zaměstnanci	1x ročně průběžně průběžně 1x ročně

7.5 Evaluace jednotlivých tematických bloků - TVP

CÍL:

Vyhodnotit naplnění stanovených záměrů v rámci zrealizované vzdělávací nabídky, stanovit případná opatření u vzdělávacích činností v rámci podtémat.

ČASOVÝ PLÁN:

Vždy po ukončení podtématu.

NÁSTROJE:

Záznamy v třídní knize, v TVP – poznámka. Konzultace učitelek. Dle potřeby záznam do hodnocení rozvoje dítěte. Konzultace s rodiči.

ODPOVĚDNOST:

Všechny učitelky.

7.6 Evaluace jednoho integrovaného bloku ŠVP

CÍL:

Zhodnotit soulad vytvořených témat daného integrovaného bloku, prověřit naplnění stanovených záměrů jako celku, případná opatření.

ČASOVÝ PLÁN:

Po ukončení realizace daného integrovaného bloku.

NÁSTROJE:

Písemný záznam – hodnotící list. Konzultace učitelek. Pedagogické rady.

ODPOVĚDNOST:

Všechny učitelky.

7.7 Evaluace dílčích doplňkových programů

CÍL:

Plnění záměrů, začlenění do jednotlivých tematických bloků.

ČASOVÝ PLÁN:

Po ukončení realizace. 1x ročně naplnění záměrů.

NÁSTROJE:

Záznam v třídní knize. Konzultace učitelek se specialisty, rodiči. Pedagogické rady.

Vystoupení pro veřejnost. Výstavy pro veřejnost. Konzultace – pedagogické rady. Rozhovor s veřejností.

ODPOVĚDNOST:

Učitelky, zákonní zástupci, specialisté.

7.8 Evaluace individuálních plánů, plánů pedagogické podpory, integrace

CÍL:

Zhodnotit osobní pokroky dětí s odkladem školní docházky a integrovaných dětí.

ČASOVÝ PLÁN:

Dle potřeb.

NÁSTROJE:

Záznam. Konzultace učitelek, učitelek a asistentek. Konzultace se zákonnými zástupci.

ODPOVĚDNOST:

Učitelky.

7.9 Hodnocení doplňkových činností

CÍL:

Vytvořit přehledy o doplňkových aktivitách, o zájmu dětí a rodičů.

ČASOVÝ PLÁN:

2x ročně, případně podle potřeby.

NÁSTROJE:

Porovnání. Rozhovor s dětmi. Dle potřeby stanovení případných opatření. Konzultace učitelek. Konzultace se zákonnými zástupci. Pedagogické rady.

ODPOVĚDNOST:

Učitelky.

7.10 Soulad TVP -ŠVP - RVP

CÍL:

Ověřit soulad TVP – ŠVP – RV pro PV. Hodnocení naplňování záměrů, cílů, vzdělávacího obsahu, podmínek, metod, forem práce, dílčích programů, spoluúčast zákonných zástupců.

ČASOVÝ PLÁN:

2x ročně.

NÁSTROJE:

Přehledy o rozvoji dětí. Výstavy. Vystoupení dětí. Záznamy. Monitoring. Hospitační záznamy. Www stránky Rozhovor. Pedagogické rady. Zpráva hodnocení školy.

ODPOVĚDNOST:

Ředitelka. Učitelky. Provozní zaměstnanci.

7.11 Evaluace uplatněných metod, postupů, forem práce – vzdělávací proces

CÍL:

Zhodnocení vlastního průběhu vzdělávání z hlediska používání metod a forem práce se záměry v této oblasti ŠVP.

ČASOVÝ PLÁN:

Průběžně. Závěrečné hodnocení na konci roku.

NÁSTROJE:

Hospitace. Konzultace pedagogů. Pedagogické porady.

ODPOVĚDNOST:

Učitelky. Ředitelka.

7.12 Osobní rozvoj pedagogů

CÍL:

Uplatnění nových poznatků z DVPP ve vlastní práci. Autoevaluace vlastního vzdělávacího procesu, autoevaluace ve vztahu k dalšímu osobnímu růstu.

ČASOVÝ PLÁN:

Průběžně.

NÁSTROJE:

Konzultace. Zápisy samostudia. Pedagogické rady. Hospitace, vzájemné předávání zkušeností mezi pedagogy.

ODPOVĚDNOST:

Ředitelka. Učitelky.

7.13 Evaluace podmínek vzdělání

CÍL:

Zhodnotit všechny podmínky ve vztahu k naplnění cílů RVP. Věcné podmínky. Životospráva. Psychosociální podmínky. Organizace. Řízení mateřské školy. Personální a pedagogické zajištění. Spoluúčast rodičů. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Podmínky vzdělávání dětí nadaných. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.

ČASOVÝ PLÁN:

2x ročně

NÁSTROJE:

Kontrolní činnost. Analýza SWOT. Hospitace. Pedagogické rady a provozní rady.

ODPOVĚDNOST:

Ředitelka. Učitelky. Provozní zaměstnanci

